

DE SLAG OM DE HOUNSPOLDER

SEPTEMBER 2021

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwadders

Ronald Wielinga:
KOM NAAR DE ERGONOMIEDAGEN
OP 10 EN 11 SEPTEMBER.
KIJK OP PAGINA 22.

HET IS VERBAZINGWEKKEND STIL BIJ CDA-FRIESLAND

Ming Zeng
MIJN OUDERS ZIJN TE
BESCHIEDEN
PAG 3

Jos de Graaff
FIJN DAT HET WEER
DOORGAAT
PAG 6

Tjadlind Arends
NU MOET IK GAAN
DOEN WAT IK WILDE
PAG 9

André Keikes
BUREN KUNNEN VAN
ALLE KANTEN KOMEN
PAG 14

Rob Blom
KOOP NOU EENS
GOEDE SCHOENEN!
PAG 25

GRAVEN IN HISTORISCHE GROND BIJ WIRDUM

De Hyundai IONIQ Electric nu met € 9.139 korting!

Alleen bij Van Mossel Hyundai.

A 12% Bijtelling

Vanaf € 141,55 p.m.

IONIQ EV Comfort (38,3 kWh)

van ~~€ 39.079~~
voor **€ 29.940***

Private Lease

van ~~€ 339~~ p.m.
voor **€ 299** p.m.

Obv 60 mnd / 10.000 km/p.j.

**Tot 311 km
actieradius.**

*Incl metallic lak

De Hyundai IONIQ Electric is onweerstaanbaar. Dat komt door z'n vooruitstrevende technologie, het bereik van 311 kilometer en z'n unieke design. Direct uit voorraad leverbaar dus hoe sneller je beslist, des te eerder je de IONIQ Electric rijdt. **OP = OP.**

**Van
Mossel**

Ontdek meer op hyundai.com/nl/vanmossel

Van Mossel Leeuwarden: Orionweg 51, Leeuwarden, tel. 058 - 767 63 50

Van Mossel Heerenveen: Businesspark Friesland-West 53-1, Heerenveen, tel. 0513 - 726 850

Van Mossel Groningen: Odenseweg 1, Groningen, tel. 050 - 767 63 50

Gecombineerd verbruik: 13,8 (kWh/100 km) / 7,2 (km/kWh); CO₂ - emissie: 0 (gr/km). Verbruiksgegevens en actieradius zijn gebaseerd op tests die zijn uitgevoerd volgens de Europese richtlijnen EU 2018/1832 en 2017/1151. De vermelde WLTP-waarden voor het gecombineerde verbruik en actieradius zijn overeenkomstig aan de nieuwe WLTP-testmethode. De waarden zijn afhankelijk van de gekozen uitvoering en wielmaat. De actieradius kan in de praktijk onder andere variëren door: omstandigheden op de weg, rijstijl en temperatuur. De Hyundai '5 jaar garantie zonder kilometerbeperking' en de '8 jaar of 200.000 kilometer batterijgarantie' is alleen van toepassing op Hyundai voertuigen die initieel aan een eindgebruiker zijn verkocht door een erkend Hyundai-dealer. De Hyundai Van Mossel actie bestaat uit maximaal € 9.139 op het aankoopbedrag van een Hyundai IONIQ Electric EV Comfort 38,3 kWh. Actie geldt zolang de voorraad strekt. Actie is van toepassing op particuliere transacties. Acties zijn niet geldig in combinatie met andere lopende acties. Private lease prijs is een prijs incl. BTW, o.b.v. 60 maanden looptijd en 10.000 km per jaar. Hyundai Private Lease wordt aangeboden in samenwerking met Arval. Arval is voorzien van het Keurmerk Private Lease. Genoemde prijs is een adviesprijs en is excl. metallic lak en eventuele opties. De bedragen verschillen per model. Kijk voor prijzen en voorwaarden op hyundai.nl of vraag ernaar bij de erkende Hyundai-dealer. De gedetailleerde garantievoorwaarden zijn beschreven in het service & garantieboekje. Afgebeeld model kan afwijken van standaard uitvoering. Druk- en zetfouten voorbehouden. *Getoonde bijtellingsbedragen zijn vanaf bedragen gebaseerd op de fiscale waarde en houden bijvoorbeeld geen rekening met een eventuele afname van de loonheffingskorting. De uiteindelijk te betalen bijtelling hangt af van de individuele financiële situatie en eventuele extra opties. De netto bijtelling is berekend op basis van 37,35% inkomstenbelasting.

MIJN LIEVELINGSGERECHT?

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘De gemiddelde Leeuwarder is vriendelijk en warm. Als mijn moeder Yiming jarig is, dan staat de tafel naast het buffet helemaal vol bloemen.’ Ming Zeng, bedrijfskundige bij een bank- en verzekeringsbedrijf in Zwolle, springt nog regelmatig bij in het chinees-indisch restaurant Garden of Asia aan de Voorstreek in Leeuwarden. In de keuken staat vader Longjin Zeng samen met een hulp achter het fornuis om in rap tempo de huisgeroosterde speenvarkens of pekingeenden door het luik te schuiven. Moeder Yiming serveert. ‘We serveren goed eten tegen een redelijke prijs. Ik vind dat mijn ouders een beetje te bescheiden zijn voor de mooie menu’s die ze samenstellen.’

HEI JIAO NIU EN GEROOSTERDE BABI SPEK

De familie Zeng bestiert het restaurant aan de Voorstreek 21 jaar. De familie nam het bedrijf over van oud-oom Chen die het pand in 1972 als horecazaak inrichtte nadat hier jarenlang kruidenier De Gruyter was gevestigd. Tot vorig jaar stamden de glazen toegangsdeuren nog uit de tijd van de kruidenier. ‘We konden het hang- en sluitwerk niet meer vervangen, vandaar dat we de authentieke deur hebben moeten inruilen.’ De hang naar traditie is hiermee enigszins verklaard. De inrichting van Garden of Asia is zoals men verwacht in een chinees-indisch restaurant. De muziek, het tapijt, het houtsnijwerk en de lampen; je zou schrikken als het anders was ingericht. Noviteiten als het wokken en andere modieuze zaken zul je in het restaurant aan de Voorstreek niet snel aantreffen. Ming Zeng: ‘Chinezen houden helemaal niet van wokken.’

Naast de uitgebreide menukaart voor Liwwadders is er een menukaart beschikbaar in het Mandarijn waarvan volgens Ming Zeng

door de autochtone bevolking nog te weinig gebruik van wordt gemaakt. Men doet zichzelf tekort, zo valt er te beluisteren. De uitdijende Chinese gemeenschap in Leeuwarden – vooral studenten van NHL/Stenden – waarderen de speciale kaart die desgewenst aan tafel verduidelijkt wordt. ‘We vertellen graag over onze specialiteiten. Soms vraag ik: bent u er klaar

voor? Mijn vader bereidt Peking eend, afkomstig van een leverancier uit Drachten, zoals het klaargemaakt moet worden. Het marineren, het intrekken van de sojasaus, en andere werkzaamheden gebeurt achter het gesloten luik.

De Zeng’s werken gemiddeld zo’n tachtig uur per week en gunnen zichzelf amper vakantie. Er kan

Mijn vader bereidt Peking eend, van een leverancier uit Drachten

De familie Zeng is afkomstig uit de stad Wenzhou in de provincie Zhejiang. Kok Longjin Zeng (56) verhuisde in 1992 naar Zwolle, waar hij opkeek van de vernederlandse chinees keuken. Noem het gerust een cultuurschok. De bereiding van de babi pangang, het magere gekookte en gefrituurde varkensvlees in zoetzure gember-tomatensaus, was op zijn zachtst gezegd een bijzondere belevenis voor de kok met zijn culinaire achtergrond. Hij maakt het nu in zijn restaurant met liefde. Yiming (51) kwam later naar ons land.

’s morgens eens een bestelling voor zeebaars binnenkomen. ‘Dan moet je er gewoon zijn’, aldus Ming Zeng (30), die het woord voert namens de familie. Ook broer Chun (25) helpt regelmatig mee. Om de twee à drie jaar was de familie gewend om naar China af te reizen voor familiebezoek.

Maar nu het coronavirus vijf weken quarantaine inhoudt en de vliegtickets tot astronomische hoogten zijn gestegen (‘je betaalt de hoofdprijs: 4000 euro enkele reis!’) zit bezoek er voorlopig niet in. Men is al blij dat men schoksgewijs door de moeilijke periode heen is gekomen.

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie), Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentie-verkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaar serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

NICO BAKKER HEEFT
NAAST LEEUWARDEN
VESTIGINGEN IN GENEMUIDEN
EN HIPPOLYTUSHOEF

Door Andries Veldman
Foto Simon van der Woude

Registerpodoloog (voetspecialist) Nico Bakker haalt voldoening uit zijn werk wanneer hij mensen met voetklachten kan helpen. 'Als ik zie hoe mensen over de Nieuwestad wandelen, dan zou ik ze graag een folder van mijn podologiepraktijk in handen willen duwen.'

Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten

Bakker schat dat een ruime meerderheid van de bevolking last heeft van diverse kwalen die hun oorsprong vinden in de stand van de voet. 'Je kunt het iedere huisarts vragen: veel nek-, schouder- en rugklachten, en soms ook hoofdpijn worden veroorzaakt door een foute loophouding. Een millimeter verschil aan de onderkant veroorzaakt soms afwijkingen van centimeters in het bovenlichaam.'

Met een bepaalde zool of het aanpassen van bestaande zolen in schoenen valt al veel leed te repareren. 'De zenuwen activeren de hersenen en de hersenen stellen de spieren in beweging. Wanneer bij bepaalde pijnen de druk op bepaalde plaatsen van de voet wordt verplaatst of weggenomen geeft dat een verlichtende reactie in het lichaam. Met een eenvoudige correctie die bestaat uit het plaatsen van een klein, het gaat om millimeters, kurkelement wordt vaak al succes geboekt. Je neemt dan automatisch een andere houding aan.'

Een likdoorn leg je als podoloog bijvoorbeeld vrij met behulp van een steunzool.'

Nico Bakker is wat je noemt een ervaringsdeskundige. Na een motor-ongeluk in 1993 verloor hij een deel van zijn onderbeen. 'Die ervaring heeft mij in zeker opzicht rijker gemaakt. Ik had een schoenenzaak in Genemuiden en heb mij daarna toegelegd op de podologie. Bovendien zag ik toen ik gehandicapt raakte als patiënt hoe zorgverleningsorganisaties handelden. Daar ben ik wel van geschrokken. Hoe je het ook wendt of keert: ik voelde me er vaak een nummer.'

De lering die Bakker uit deze les trok is dat hij de patiënt op een voetstuk plaatst. Er wordt ruim de tijd genomen om een oplossing te vinden voor de klachten. Daarbij wordt gebruikgemaakt van moderne 3-D-meettechniek waarna het schoeisel of de zool in eigen werkplaats wordt gemaakt.

MENSEN GOOIEN THUIS HUN SCHOENEN UIT EN VRAGEN MIJ DAN: WAT NU?

Ik kan een eigen slipper of slof samenstellen van een bestaande steunzool. Er is dus een oplossing voor om ook in huis zonder schoenen lekker te lopen. Ik adviseer om eens een kijkje te nemen op mijn website. Daar staan ook zomerse slippers te vinden in allerlei kleuren en materialen. Wij willen goede zorg bieden en daarom adviseer ik ook om uw voeten regelmatig te laten controleren.

'Door mijn achtergrond, het continu aanscherpen van mijn medische vakkennis (registerpodoloog en podoposturaal therapeut) en niet te vergeten de prima samenwerking met mijn collega-hulpverleners in het Zorgplein Westeinde kan ik een optimale dienstverlening aanbieden.'

'Via de 3-D-techniek meet ik de voet op en hierna ga ik aan de slag met de zool of de schoen.' Nieuw is ook dat veel ontwerpen zijn ontdaan van hun medische look. Op zijn mobiele telefoon staan diverse modellen in verschillende kleuren die in een moderne schoenenzaak niet zouden misstaan.

'Het leuke van dit vak is dat je mensen echt van hun pijn kunt afhelfen of op zijn minst de pijn verzachten. Ik werk op afspraak en dat betekent dat ik ruim de tijd neem voor mijn klanten. Ook kinderen met beginnende scheefstand van hun voeten komen bij mij langs. Een vroege correctie kan veel onheil voorkomen, daarvan zijn veel ouders zich bewust.'

REGISTER PODOLOOG/PODOPOSTURAAL THERAPEUT NICO BAKKER
ZORGPLEIN WESTEINDE • EELTSJE FOLKERTSMAWEI 1
LEEUWARDEN • TEL. 06-10914147
WWW.BAKKERPODOLOGIE.NL

KLAAS K. TE L.

Vernietigende blikken worden me boven de beschuitrol toegeworpen

Iedere ochtend om half zeven wordt me een lijst van verhuishonden toegestuurd. Er zijn nooit minder dan tien honden die heel goed met mij matchen. Ik krijg die lijst omdat ik, een beetje onder druk van mijn dochter, een online formulier heb ingevuld met mijn leef- en woonsituatie en wat ik van een hondje verwacht. Geheel naar waarheid ingevuld. Zodra ik mijn ogen open heb en op mijn telefoon kijk hoe laat het is, krijg ik een eindeloze rij zielige en schattige hondjes op mijn scherm.

Wil je per se een hond, vraag ik aan mijn dochter, die bij het ontbijt mijn telefoon grijpt en de informatie van alle hondjes uitgebreid met mij wil bespreken. Al je vriendinnen hebben sinds de corona al een hond, waarom neem je niet iets apart. Een cavia zeker, zegt ze schamper en dan jij telkens grappen maken hoe je die zal braden. Of een slang, zeg ik tussen twee slokken koffie door, die smaakt naar kip. Die hoeft je ook maar hooguit één keer in de maand eten te geven. Gewoon een dooie cavia of zo. Uitgelaten worden slangen ook niet graag en ze zijn meestal heel aaibaar. Ik kan haar er niet van overtuigen dat een slang het ideale huisdier is. Anders gaan we vanmiddag even in het Natuurmuseum kijken, zeg ik. Dan kunnen we ons een beetje oriënteren. Misschien is een vogelspin ook gezellig. Vernietigende blikken worden me boven de beschuitrol toegeworpen. Ik vond een paar jaar geleden die wandelende takken wel leuk, zeg ik. Ja, tot je ze losliet, klinkt van de andere kant van de tafel. Dat was een ongelukje, maar je hebt gelijk. Dat was wel een zootje. Voor een paar weekjes vakantie had ik de wandelende takken nog een tak klimop gegeven en daarna het deksel niet goed op de bak gedaan. Na de vakantie was de bak leeg. Gelukkig, dacht ik toen, daar zijn we vanaf. Maar niets was minder waar. De takken hadden vruchtbare weekjes gehad en zich sterk vermenigvuldigd. In hordes wandelden ze de hele kamer door. Vooral over het plafond. Af en toe viel er eentje naar beneden. Meestal tijdens het eten. Later, toen er niemand thuis was, heb ik de wandelende takken via de stofzuigerslang naar de stofzuigerzak verhuisd. Ik geloof niet dat iemand ze gemist heeft.

Als de beschuiten op zijn, krijg ik mijn telefoon terug en wis ik alle hondenfoto's. Morgenochtend staan er wel weer nieuwe op, zeg ik tegen mijn dochter terwijl ik de beschuitrol en de pot Nutella terug in de kast zet. Dan moet ze naar school. Besef je wel dat je met een hond een uur eerder moet opstaan om hem voor schooltijd uit te laten, zeg ik. Ja duh, zegt ze, dat kun jij wel doen, je hebt toch de hele dag niks omhanden. Als ik haar uitzwaai, niet dat ze even omkijkt of zo maar als vader doe je dat nu eenmaal, komt de buurvrouw met haar hondje aanlopen. Kun jij hem vandaag nog een keertje uitlaten, vraagt die, ik moet de hele dag werken. Even later zitten haar hond en ik naast elkaar aan tafel. Ik met koffie en hij met de gemorste beschuitkrumsels op het tafelblad. Toch wel gezellig een hond, denk ik, heel anders dan een cavia of een wandelende tak. Nog later sta ik op het uitlaatveldje gezellig te kletsen met een moeder die ook een hond uitlaat. Hij is eigenlijk van de kinderen, zegt ze. Die wilden graag een hond en omdat mijn man toch thuis werkte vanwege de corona, wilde die hem wel uitlaten als de kinderen naar school zijn. Maar die werkt niet meer thuis, vraag ik. Nee, die heeft nu geen tijd meer en de kinderen hebben eigenlijk ook nooit zin. Bovendien vinden die het vies om de poep op te ruimen. Dan begint het wat te miezen en roept ze haar hond, die na een paar minuten inderdaad haar kant uitkomt. Als ze hem aangelijnd heeft, zegt ze: nou, misschien tot vanmiddag. Misschien, zeg ik. Ik ga die verhuishondenapp maar verwijderen, denk ik als ik door de motregen met de buurhond naar huis loop.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

- HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN
 (WISSELEND) WESTEINDE EN IN DE BINNENSTAD VAN LEEUWARDEN EN IN GROU EN BITGUMMERMOLE
- VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER* MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE; **VALE-RIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECHTERP/SCHIERINGEN:** POIESZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEKLAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WINKELCENTRUM SNEKERTREKWEG:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, SLAGERIJ VREDE*, DECO HOME, BIO BIJ JANSSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, GALERIE DOET BOERSMA, SCHOOTSTRAVIS*, FIETSSATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** RESTAURANT JUPITER, GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS-KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, RESTAURANT DE YSERMAN, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, WIJNBAR SJODDY, EETCAFÉ HET LEVEN, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEPLS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT BELLEVUE, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, VVV ACHMEATOREN, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WARTEN:** SKUTHÛS • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

AANGEPASTE VERSPREIDING WEGENS CORONAVIRUS:
 EXTRA KRANTEN BIJ DE SUPERMARKTEN

Prijsvraag

De foto van het hoekpand van het kantongerecht, op de hoek van de Oosterkade en Droevendal, leverde weer een aantal prachtige reacties op. Die zijn interessant genoeg om er meer aandacht aan te besteden dan in dit hoekje mogelijk is. Dat artikel houdt u nog van ons tegood.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

In restaurant DE GROTE WIELEN bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

RESTAURANT DE GROTE WIELEN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
 VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

Fijn dat het weer doorgaat Eringa AV werkt met een team van professionele zpp'ers, die per project worden ingehuurd. Bij een evenement is altijd een van de technici aanwezig. Met de verhuur aan particulieren is het bedrijf gestopt. De vergaderingen van de gemeenteraad van Leeuwarden die wegens corona vanuit schouwburg de Harmonie werden uitgezonden, zijn door de mensen van Van der Graaff verzorgd. 'Door corona lagen we in maart vorig jaar in één keer plat. Het begint gelukkig weer voorzichtig op gang te komen. In september ondersteunen we de feestweek van Swettehiem met optredens van Marco Bakker en Corry Konings. Fijn dat dat weer doorgaat.'

JOS DE GRAAFF ERINGA AV

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

‘IK HOU VAN NETJES’

'Mijn klanten betalen graag voor de kwaliteit die ik lever', aldus Jos van der Graaff van Eringa-AV (verhuur van geluids- en audioapparatuur). Hij heeft klanten waar hij trots op is en die zijn werk waarderen. Met het geluid voor vergaderingen, evenementen en seminars komt het precies. 'Je hebt mensen die geen heldere stem hebben, dan probeer je hun boodschap toch helder verstaanbaar te maken. Iedere spreker heeft zo zijn eigen versterking nodig, dat is maatwerk en daar zijn we goed in.'

‘Als het geluid goed is, dan neem je als luisteraar meer in je op’

In zijn loods in Leeuwarden staan de speakers van het merk AXYS netjes opgesteld. Van der Graaff houdt van overzicht. 'Ik hou van netjes.' Geluid is iets aparts, zo vertelt hij. 'Als het geluid goed is, dan neem je als luisteraar meer in je op, anders sluit je je ervoor af. Dat gebeurt onbewust' De relatief kleine speaker van het Zaltbommelse bedrijf DURAN is een vondst waar Van der Graaff erg mee is ingenomen. Tijdens de opbouw van het geluid bij een paardenevenement ontdekte hij de speakers, die centraal worden opgehangen en waarvan het geluid per stuk zijn in te regelen.

'Met een iPad loop ik dan door de hal om het geluid voor iedereen goed in te regelen. Ik leg als het ware een deken van geluid over het evenement en regel het zo in dat je als luisteraar ervaart dat de speaker recht tegenover je staat. Het is een prachtig geluid in tegenstelling tot een duwende geluidswand, waar je onbewust moe van wordt.'

Ruim veertig jaar is Van der Graaff (66) werkzaam in de elektrotechniek. 'We woonden van 1959 tot 1970 in het pottenbakkershuisje in de Prinsentuin, naast het Pier Pandertempeltje, waar mijn vader Arie Willem

een atelier had. Hij kwam vanuit Gouda en nam de Plateelschilderfabriek in Dronrijp over. In het pottenbakkershuisje schilderde hij in de Delftse stijl en dat werk verkocht hij over de hele wereld. Als kind liep ik door de Kleine Kerkstraat, waar de winkel van Radio Voordeel zat. Daar zaten ze radio's te repareren, wat ik machtig interessant vond. Die oude radio's nam ik mee naar huis en begon te knutselen.' Jos haalde zijn kennis onder meer uit het elektrotechnische blad Radio BLAN dat in de jaren zestig verscheen. In het colofon staat: verkrijgbaar bij Bouman op de Wortelhaven en Soepboer in de

Weerd, waar Jos de onderdelen haalde om bijvoorbeeld versterkers te bouwen.

Via de Leeuwarder Schoolvereniging, de mavo Wissesdwinger en enkele cursussen bij Röben en een elektrotechnische opleiding kwam Van der Graaff terecht bij elektrobédrijf Popma en weer later bij Faber AV in Sint Annaparochie. 'Bij Cees Faber heb ik leuke dingen gedaan. We verzorgden de feestverlichting in Leeuwarden, waren betrokken bij de Elfstedentochten en waren verantwoordelijk voor het geluid bij paardenkoersen en hippische evenementen in binnen- en

buitenland. Het bedrijf groeide enorm.'

Zoon Wim heeft een aantal jaren bij zijn vader gewerkt en is nu werkzaam als projectmanager bij Faber AV, dat inmiddels is uitgegroeid tot wereldspeler op audio- en videogebied.

Luit Eringa bood Jos der Graaff in 1998 een baan aan. Eringa was destijds een groot bedrijf met vestigingen in Leeuwarden, Groningen, Zwolle en Enschede. Na een paar jaar vestigingsmanager te zijn geweest, heeft Van der Graaff de vestiging verhuur in Leeuwarden overgenomen en is zelfstandig verder gegaan onder de ingeburgerde naam van Eringa AV.

Hoewel Jos van der Graaff over een indrukwekkende klantenlijst beschikt, die gaat van de gemeente Leeuwarden, Ommen, Oranje Hotel, Grote Kerk en de FUMO tot het Openbaar Ministerie, Campus Fryslân en de provincie, constateert hij dat sluipenderwijs veel gerenommeerde instellingen en bedrijven de Friese hoofdstad hebben verlaten. 'Instellingen als de Rijksdienst voor het Wegverkeer, Kamer van Koophandel, Belastingdienst, ING, Essent, Achmea, KPN en Aegon zijn vertrokken of gekrompen. Dat is geruisloos gegaan en er is weinig gerenommeerds voor in de plaatsgekomen.'

EEN HEERLIJK WARME WEBASTO KACHEL IN UW AUTO?

RIJ NU NAAR DE KLIMAATBEHEERSING SPECIALIST VAN FRIESLAND VOOR UW AUTO, BOOT OF CAMPER

AUTOTEMP LEEUWARDEN | URANUSWEG 14 | 058-2885355

WEIDUMERHOUT WORDT NOG MOOIER!

‘Het is altijd een prachtig gezicht wanneer je driehonderd man voor je pand ziet staan, zoals onlangs bij Crystalic het geval was in verband met ‘testen voor toegang’ georganiseerd door de tijdelijke huurder het Ministerie van Volksgezondheid.’ Vastgoedeigenaar Tjalling Rollema ziet zijn gebouwen graag tot leven komen.

Net als het bijzondere gebouw van Crystalic bij de westelijke invalsweg van Leeuwarden (in twee jaar tijd van een bezetting van 40 procent naar 82 procent) begint het in het voormalige kaaspakhuis van de Frico op het oostelijke bedrijventerrein Hemrik nu ook te swingen. Het hier gevestigde verpakkingbedrijf gaat uitbreiden met 6000 vierkante meter en heeft het gehele complex afgehuurd. Rollema: ‘Dat betekent dat we de bestaande kleinere ondernemingen gaan verhuizen naar onze andere locaties of nieuw aangekochte panden. Zo vertrekt de particuliere opslag van Storagespot naar de Marshallweg. ‘Ook aan een invalsweg, dus een prachtige zichtlocatie’, aldus Rollema.

In Arnhem kocht Rollema Vastgoed onlangs een winkelcentrum van 14.000 vierkante meter aan. ‘Er worden je als ondernemer momenteel allerlei zaken aangeboden. Het is zaak om dan goed op te letten en snel te handelen. Het winkelcentrum gaan we helemaal opknappen.’

Ook het bekende en goed draaiende recreatiecentrum en restaurant Weidumerhout bij Weidum kwam op het pad van de vastgoedondernemer. Rollema: ‘Dit was al een mooi bedrijf, maar we gaan er met mijn dochter Irene en schoonzoon Jorn een nog mooier bedrijf van maken. De hotelkamers, waarvan er tien in het weiland, staan zijn al voor langere tijd verhuurd. Nu is de aandacht gericht op het restaurant en de camperplaatsen, waarvan er maar liefst 48 beschikbaar zijn. Rollema: ‘Het vakantieviereen in eigen land speelt ons in de kaart. Daar zijn we erg blij mee. We hebben twee houseboats aangeschaft voor de verhuur en zijn nu bezig om de campervoorzieningen up-to-date te krijgen. De hotelkamers waren binnen vier dagen volgeboekt.’ Het restaurant begint eenvoudig op het niveau van eetcafé maar zal weldra, wanneer er voldoende capabel personeel gevonden kan worden, de vleugels uitslaan. ‘Dit is een prachtplek, groot gemaakt door de vorige eigenaren, waar we zuinig mee zullen omgaan.’

De Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat in Leeuwarden wordt klaargemaakt voor kleinschalige concerten. De pastorie wordt verhuurd en ook de foyer krijgt een andere bestemming. ‘Het horecagedeelte wordt zodanig in de historische kerk geplaatst dat de authentieke elementen en ornamenten tot hun recht blijven komen.’

Se

make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Op een miezerige zondag werd ik tijdens mijn ochtendwandeling op slag vrolijk van het beeld van Betje (of Roosje, dat weten we niet) Cohen, dat een plek heeft gekregen op het Zuiderplein. Ik ben er even omheen gewandeld en moest wederom constateren: dit is helemaal Leeuwarden. Al eerder had ik het over dit beeld, dat toen door wethouder FRISO DOUWSTRA per abuis, dat nemen we maar aan, op een vluchtheuvel pal naast een lantaarnpaal was geplaatst. Het gaf, schreef ik toen, perfect weer hoe ons gemeentebestuur over kunst en cultuur denkt: dat hangt aan de achterste tiet.

Maar Betje Cohen staat nu op een prominente plek en, hoewel de gemeente regelmatig op sjouw is met beelden, zal hier geruime tijd blijven staan. Het prachtige, robuuste beeld van KARIANNE KRABBENDAM toont eenvoud (doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg), gelatenheid (er valt niks aan de situatie te veranderen), mistroostigheid (de positie van het midden- en kleinbedrijf, Betje/Roosje was koopvrouw), een onderhuidse dreiging (wat nu weer?), en, als je goed kijkt, een licht verlangen om de stad definitief te verlaten (ze kijkt in de richting van de spoorovergang van de Schrans). Kortom: dit beeld is sterker dan tien Oldehoves of Achmeatoren.

Blij was ik ook dat het hier nu eens niet ging om door de gemeente goedgekeurde kunst. Want daar hebben we veel van. De kwaliteit is vaak niet om over naar huis te schrijven. We mogen vooral niet schrikken als het om kunst gaat. Zelfs de graffiti-kunstenaars, van wie je toch anders zou verwachten, zitten keurig in het gareel en hollen in draf naar het stadhuis om een goedkeuringsstempel te halen. Hier wijst onze grote regelaar DOUWE BEIMIN hen nog altijd de weg.

Waar ik ook zo vrolijk van werd, is van de fonteintjes op het Zaailand. Daar berichtte ik ook al eerder over. Als alles goed gaat, niet te vroeg gejuicht, gaat het na zeven jaar eindelijk lukken met de fonteintjes. Soms spoten ze wel, dan weer dagenlang niet. En als ze spoten, zaten tussen het spuiten in grote

pauzes. Vanaf het terras van La Place heb ik dat eens goed bekeken. Als je kinderen en hun ouders gek wilt maken dan moet je zo met het vertier omgaan. Ze kwamen herhaaldelijk tevergeefs naar het plein omdat er weer iets aan de hand was waardoor het speelfestijn in duigen viel. Onlangs zag ik het reparatiebedrijf uit Brummen in de weer met de installatie, hopen maar dat deze moeilijke klus eindelijk geklaard wordt.

Ik moest ook lachen toen ik GERRIT GEERDS op de Schrans tegenkwam. Zelf was ik bezig aan een middenstander te trekken en te sjoeren om mee te werken aan dit prachtige blad, maar bij Gerrit, vrijwilliger bij omroep LEO, vliegen de gebraden hanen in de mond. De subsidies stromen onze kant op, riep hij mij blij toe, alsof het zijn eigen verdienste was. Hij kirde erover. Als Dagobert Ducks zwemmen de publieke oproepen in de euro's. Nu nog relevante programma's maken.

Wie ook met stilzitten een heel eind is gekomen, is FRISO DOUWSTRA. Die klom pardoes op van wethouder van Leeuwarden naar gedeputeerde van heel Friesland. Bij de bank en in de hotellerie niet vanwege succes de laan uitgestuurd, dan is er altijd nog wel een mooie zetel binnen het openbaar bestuur beschikbaar. Gewoon je mond houden over ernstige, principiële kwesties in eigen partij. Het hoogste doel lijkt nu bereikt: een auto met chauffeur! Hou hem uit de buurt van kunst!

Blij verrast werd ik door twee mini-nijlpaarden die zonder plechtplegingen langs het fietspad langs de Kurkemeer bij de Friese Poort zijn geplaatst. Ze staan er maar wat te staan in het hoge gras bij het viaduct. Lekker de wereld te bekijken. Ik neem aan dat het hier om door de gemeente goedgekeurde kunst betreft. Ontroerd is een groot woord, maar het komt in de buurt met wat ik toen voelde.

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

DOE MEE, DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties. U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan-huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd. Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website? Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Tien redenen

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

waarom wethouder Hein zou moeten opstappen

De lijst met projecten waar PvdA-wethouder Hein de Haan leiding aan geeft en waar iets mis mee is wordt steeds langer. In Stiens kan het bestuur van cultureel centrum De Skalm inmiddels meepraten over hoe de Leeuwarder PvdA aan het stuur zit. In een lange brief schrijven de voorzitter en penningmeester van De Skalm, Johannes Bijlsma en Hendrik bij de Leij, dat de wethouder zich niet aan afspraken houdt. Of sterker: met deze wethouder zijn geen afspraken te maken. Hij laat alles op zijn beloop. De gedetailleerde brief schetst een wethouder wiens grondhouding is: we zien wel wat ervan komt.

1 Besturen met bulldozer

De gang van zaken rond De Skalm roept herinneringen op aan andere zaken waarbij PvdA-wethouders aan het roer stonden. Zo zet De Haan moeiteloos het beleid voort dat is ingezet door zijn voorgangers Henk Deinum en Sjoerd Feitsma. Hun discutabele plannen en werkwijzen werden nimmer ter discussie gesteld door het raadslid De Haan. Zij bestuurden met een bulldozer. Het kwam neer op: krachtig doorstomen, alternatieven opzijduwen, kritiek met pr pareren en bij aanhoudende bezwaren de goed gevulde juridische kas aanspreken. Maar voor alles: doorgaan op de ingezette weg. Of, zoals zelfs in PvdA-kringen (Wouter Bos) wel wordt gezegd: meer oog voor de mensheid dan voor de mens.

Waar komt die arrogantie toch vandaan? Deinum en Feitsma konden ruimschoots hun gang

gaan. Feitsma procedeerde voor tonnen om de festivals ruim baan te geven, waarbij hij iedere keer het deksel op de neus kreeg. Geen moment kwam men tot bezinning of dat wel de goede weg was en wat dit betekende voor hun partij. In de allerhoogste partijregio's ging het mis. Wie plantte er ook alweer viooltjes in het Van Miereveltplantsoen als startteken voor Culturele Hoofdstad ver voordat de raad akkoord was gegaan? Inderdaad: burgemeester Ferd Crone (PvdA), voorzitter van het college waarvan Deinum en Feitsma deel uitmaakten. De raad? U kunt me wat!

2 Blokhuispoort

Het tal voorbeelden is legio. Bij de nog altijd niet voltooide verbouwing van de oude gevangenis Blokhuispoort in het centrum van Leeuwarden werd dermate krachtig doorgepakt dat er conflicten ontstonden met de nieu-

we eigenaar Boei en de directie van de openbare bibliotheek, die al met de nodige tegenzin in het plan was gestapt. De aannemer stapte halverwege de verbouw op, de nieuwe huurders ontzet achterlatend.

3 Popcentrum Neushoorn

Bij popcentrum Neushoorn, waarbij ver voor aanvang van de bouw al werd gezegd dat de exploitatie op drijfzand was gebouwd, vloeiden de aankoopbudgetten rechtstreeks in de zakken van particuliere speculanten en moesten er uiteindelijk tonnen worden bijgelegd om de geplande opening te halen. Inmiddels is de kurk, het café-restaurant, waarop het centrum moet drijven, gesloten. Ieder jaar vormt het centrum een last op de begroting. Het popcentrum wordt nu gepusht om verregaande samenwerking te zoeken met buurman schouwborg De Harmonie.

Er is een grotere, bredere verantwoordelijkheid die een wethouder behoort te dragen dan naast alleen het laten uitvoeren van het collegeprogramma. Net als landelijk zou ook in Leeuwarden de bestuurscultuur ter discussie moeten staan. De pogingen uit het verleden van enkele raadsleden om deze cultuur inderdaad aan de kaak te stellen hebben tot nu toe nog niet geleid tot zichtbare resultaten. Nog altijd worden plannen intern voorgerekocht terwijl men ook inzicht zou kunnen geven in alternatieven en afwegingen waarom die, volgens de ambtenarij, minder geschikt worden geacht. Een van zichzelf overtuigd gemeentebestuur zou op dit punt niet uitgedaagd hoeven te worden.

Welk etiket zullen we hier op plakken, wethouder?

4 De Rode Boer

De Rode Boer, gebouwd op het aardige snippertje groen van Achter de Hoven en Zuiderplein, moest coûte que coûte gerealiseerd worden om expats te gerieven. Projectontwikkelaars hadden een maas gevonden om de bouw mogelijk te maken. Welk etiket zullen we hier opplakken, wethouder? Expats? Klinkt modern, of niet dan? Hier werd, zoals wel vaker, gestart met de bouw zonder de benodigde vergunningen. Inmiddels zijn er vragen in de raad gesteld nu gebleken is dat er geen expats zitten maar gewone huurders. De Rode Boer veranderde zelf de naam in The Capital.

5 Weda en de Vlietzone

Het pand van reclamebureau Weda aan de Oostersingel werd tot schrik van de Vlietzone-buurt

verbouwd tot appartementengebouw. Daar werd voorbijgegaan aan de geldende regels voor minimale oppervlakten van het appartement, ingesteld om onprettige leefomstandigheden te voorkomen. De buurt sprak over kippenhokken die een negatieve druk op de arme buurt zouden leggen. Men vond de gang van zaken onbegrijpelijk terwijl toch bekend mag worden verondersteld dat de wijk al jaren onder druk staat. Voor wethouder Hein de Haan vormde de wijziging van vloeroppervlakten geen beletsel om akkoord te gaan met de verbouw. De buurt procedeerde bij de rechter in Groningen maar kreeg nul op het rekest.

6 Arken in Grou en aan de Opfeart

Voor de ene woonbootbewoner, de bankiersfamilie Kuperus (Friesland Bank) in Grou, rekt De

LEES OP LIWWADDERS OVER SÚDWEST-FRYSLÂN

- IT IS NET POERBÊST YN SÚDWEST
- SÚDWEST: BEDREIGING, LICHAAMELIJK GEWELD, INTIMIDATIE EN GEDWONGEN ONTSLAGEN
- ZWEMMEN IN SÚDWEST-FRYSLÂN, OF: HET DUO WIELINGA LUTGENDORFF EN DE ROLPEAL

de Haan

Haan zich maximaal uit om aan de verhuishwensen te voldoen; andere woonbootfamilies worden letterlijk met een kluitje in het riet gestuurd. Gloria en Sido van der Meulen hadden hun ark aan de Opfeart gekocht onder het motto van gemeente en make-laar: landelijk uitzicht (de folders zijn nog beschikbaar). Ze kregen met hun burens als tegemoetkoming een extra reepje grond met riet aan de overkant van hun arken aangeboden.

7 Energietransitie

De Haan blinkt niet uit als het gaat om vergezichten. Hij beperkt zich tot het bouwen van huizen, het liefst duurzaam. Met twee geflopte gezamenlijke wamtenetten (Cammingshaburen en de Zuidlanden) in het geheugen wordt nu volop ingezet op aardwarmte. Bewoners moeten massaal van het gas af. Wat de bewoner hiervan vindt, doet er niet toe. Geen enkele bewoner die met het nieuwe systeem wordt geconfronteerd is vooraf de gelegenheid geboden om alle veranderingen, de voors en tegens, de alternatieven, rustig tot zich te nemen. De Haan deint mee op de wensen van aannemers, makelaars en projectontwikkelaars. Nog niet zo lang geleden zei de belanghebbende aannemer Biense Dijkstra (Dijkstra/Draisma) over het oppompen van aardwarmte: we hebben het nog nooit gedaan. Alsof je Pippi Langkous hoort praten. In de rug gedekt door het Leeuwarder college kan Dijkstra experimenteren. Het lijkt geen twijfel dat Dijkstra zich tegen alle aansprakelijkheid heeft ingedekt. Wat ervan komt? We gaan het zien.

Hoe gaat De Haan straks de verkiezingen in? Heeft hij een helder verhaal zonder algemeenheden en al te veel corona-excuses? De PvdA-wethouder lijkt nog in de waan te verkeren dat het bouwen van dure woningen het hoogste goed is binnen zijn partij. Zelfs wanneer de nieuwe bewoners van die gasloze woningen om hun hypotheek te kunnen bekostigen geen droog brood meer te eten hebben, laat staan een terrasje kunnen pakken. Ze zitten in ieder geval te kniezen in een mooie woning.

Wat ook verbaast, is die enorme tamheid onder onze voormalige bestuurders, die vaak volop geprofitteerd hebben van hun politieke positie. De boomers zijn stil en komen niet meer van hun canapé af, die inmiddels de vorm heeft aangenomen van hun achterste. Ze laten De Haan c.s. maar een beetje aanmodderen, druk doende als ze zijn met het boeken van hun volgende reisje naar Toscane.

8 Festivals

Daar waar de Rekenkamer het beleid rond de festivals tot de grond toe afbrak (wie de brief van de organisatoren van Psy Fi aan de gemeente er nog eens bijpakt valt van zijn stoel) hield het college voet bij stuk op basis van armzalige argumenten en algemeenheden. Het rapport van de Rekenkamer belandde in een la en de juridische processen gaan gewoon door.

9 Zalen Schaaf

En wat te denken van het gedoe rond Zalen Schaaf in de Breedstraat? Onlangs kwam de aap uit de mouw, toen wethouder De Haan in een bijzin in de Leeuwarder Courant liet weten dat het gebouw in 2009 was aangekocht om te slopen. Zo gaan die zaken. Aankopen met een vooropgezet plan waar geen burger aan te pas komt. Ja, die mag nog even meedoen met een prijsvraag om eventuele kritiek over gebrek aan inspraak te kunnen pareren. En zo verdwenen ook kunstcentrum Parnas en de multiculturele bibliotheek in Bilgaard. U kwam er niet aan te pas. Het stond in geen enkel verkiezingsprogramma. De achterkamertjescultuur is in Leeuwarden tot olympische hoogte gestegen.

10 Stadion

Nooit zul je De Haan een bevolgen speech horen afsteken over bijvoorbeeld laaggeletterdheid, de leraar in de klas of de eenzaamheid bij ouderen. Erger nog: nimmer komen de kapitalistische stadionbouwers ter sprake die de zwarte piet in de richting van de gemeente duwen. Een gemeente die een lening van veertien miljoen euro verstrekt waar bij een ieder op zijn klompen aanvoelt dat die na verloop van tijd omgezet gaat worden in een gift. De populariteit van voedselbanken en kringloopwinkels zou aanleiding moeten zijn voor een politiek debat. Maar dat debat is in Leeuwarden al jaren dood. Als de uitgaande persberichten van het college maatgevend zijn voor het beleid, dan lijken dergelijke vraagstukken niet of nauwelijks te bestaan.

‘Ik werd veertig en dacht: nu moet ik gaan doen wat ik altijd wilde.’ Tjadlind Arends besloot, net voor de coronacrisis, eigenaar te worden van Kvik Leeuwarden, een Deense keukenwinkel met scherp oog voor design, detail en het milieu. De start was pittig, maar ze heeft geen moment spijt gehad. ‘Door corona hebben we onvoorzien een goede omzet gedraaid. Mensen besloten hun woning op te knappen.’

Advertorial

De in Dokkum geboren Tjadlind Arends studeerde retailmanagement en werkte in de export en heeft op vele plekken gewoond. ‘Door mijn werkzaamheden zijn wij regelmatig verhuisd, waardoor kun je mij ook als een deskundige op gebied van keukens en woninginrichting kunt beschouwen. En daarmee bedoel ik dat ik heb gezien hoe het fout kan gaan en hoe je dat kunt voorkomen. Alle merken hebben we wel in huis gehad: Bruynzeel, Mandemakers en Ikea.’ Vraag Arends maar hoe een keuken in elkaar zit.

Wat Kvik (alert; snel) keukens bijvoorbeeld niet doet, is onderhandelen over de prijs. ‘Wij zijn transparant. Onze prijzen zijn gewoon te vinden op onze website, daar doen we niet moeilijk over. We zijn geen prijsvechter, daar blijven we ver van vandaan.’ Kvik stelt duurzaamheid voorop en dat is geen loos begrip. ‘Duurzaamheid heeft bij ons inhoud. De bescherm-laag van de keukenkastjes bestaat bijvoorbeeld uit gerecyclede PET plastic flessen. En al het hout is gecertificeerd. Deens design bestaat uit heldere lijnen. De Mano keukens bestaat bijvoorbeeld uit mooie, witte oppervlakken zonder storende handgrepen. Door onnodige details weg te laten ontstaan er supergladde, duurzame oppervlakken. De keukens zijn elegant en tijdloos.’ Een keuken, badkamer of garderobe ziet er bij Kvik minder uit als keuken, badkamer of garderobe, maar voegt zich vooral naar de bestaande ruimte, elegant en smaakvol.

Tijdens haar studie aan hogeschool Stenden liep Arends stage op het hoofdkantoor van Ikea in Amsterdam. Ze werkte als exportmanager bij kleding- en interieurbedrijven en was projectmanager bij FrieslandCampina, waar ze de export naar Nigeria en Griekenland stimuleerde. Pal voor het uitbreken van de coronacrisis liet ze haar oog vallen op Kvik. ‘Toen die crisis uitbrak, heb ik heel eventjes gedacht: wat gaan we doen? Toch heb ik niet echt getwijfeld. Ik was overtuigd van het sterke merk, de filosofie die op een duidelijk verhaal stoelt en het vakmanschap waarmee de producten worden gemaakt.’

In Leeuwarden kon een deel van de winkel van Jan de Jong aan de Schrans worden betrokken. ‘Een fijne partner om mee samen te werken.’ Op bedrijventerrein De Zwette heeft Arends een magazijn dat bestierd wordt door haar man Ted en waar de keukens, badkamers en garderobes worden gemonteerd. ‘We leveren zelf onze producten uit. We houden op die manier het overzicht en het contact met de klant. Die weet waar hij of zij aan toe is en bij wie hij moet aankloppen, mochten er problemen of vragen zijn. Nogmaals: we werken uiterst transparant. Het merk Kvik, sinds 1983, meer dan 150 winkels in 12 landen, staat voor details in vormgeving die zo doordacht zijn dat je ze niet eens opmerkt. Esthetiek en functie gaan hand in hand. Bij deze ontwerpen zie je van afstand: hier klopt alles.’

Ik was overtuigd van het sterke merk, de filosofie die op een duidelijk verhaal stoelt en het vakmanschap waarmee de producten worden gemaakt.’

Graven

Door Peter Nieuwenhuijsen

in historische grond bij

Hier is het. De plaats waar je de stad achter je laat. Wandelknooppunt 27, fietsknooppunt 94. Je bent onder de Wâldwei door en voor je is het groen. In de verte liggen Swichum en Wirdum. Vooruit maar, verder zuidwaarts! Maar de fietser en wandelaar die vanaf hier de knooppunten gaat volgen, zal niet in de gaten hebben dat hij zo nét een bijzondere plek mist. Het terrein waarop vroeger de Jousmastate heeft gestaan, nog vroeger Juwsma- en zelfs Jwsmastate geheten. Gelegen aan de Wirdumer Loodyk, maar net buiten het pad dat je via de knooppunten volgt.

JOUSMASTATE

Het dorp Wirdum was ooit een aanzienlijke plaats, waar states stonden van bijvoorbeeld de Camstra's, Unia's, Eysinga's en Cammingha's. De Jousmastate, zo'n anderhalve kilometer ten noordoosten van het dorp, heette in de 17e eeuw ook wel Eysingastate, naar zijn toenmalige bewoners. Het stateterrein hoort nu bij de naastgelegen boerderij; de state is afgebroken aan het eind van de 18e eeuw. Vóór 1515 moet er naast de state een stins hebben gestaan, op een apart eilandje. Dat eilandje is er nu nog.

Bij een van de conflicten tussen Schieringers en de Leeuwarder Vetkopers in 1515 werden state en stins van Juw Juwsma verwoest en het schijnt dat Juw het vege lijf gered heeft met hulp van de bekende Swichumer familie Van Aytta. Waarschijnlijk heeft

hij daarna alleen de state herbouwd: stinzen hadden hun nut verloren omdat ze na de uitvinding van het buskruit niet meer onverwoestbaar waren. De state behoorde tot de erfenis van Juws dochter en aangezien zij met een Van Eysinga trouwde, werd de Juwsmastate Eysinga-bezit. Het stinseiland heeft er misschien wel een paar eeuwen verloren bij gelegen, maar misschien heeft het ook wel voor allerlei nuttige zaken gediend. Een feit is in elk geval dat er in 1828 opeens een hele nieuwe functie voor werd gevonden: begraafplaats.

DE EYSINGA'S

Het Eysingahuis in Leeuwarden (aan de Turfmarkt, maar met ingang aan de Koningsstraat, vroeger het oudste deel van het Fries Museum) werd rond 1800 bewoond door Frans Julius Johan van Eysinga en zijn vrouw Clara

Familieportret van Eysing

Aebinga van Humalda en hun kinderen. Frans was grietman van Doniawerstal en had daarom

ook een groot huis, Osingastate, in Langweer. Hij maakte van a tot z de Franse tijd mee, waarin het hem, als edelman, niet voor de wind ging. Het was de tijd dat alles wat adel was, uit zijn functie werd ontheven. In 1811 slaagde hij er echter al in adviseur te worden in het 'Département de Frise' en na de val van Napoleon keerde hij geleidelijk terug in zijn oude functies, waaronder het grietmanschap. Daar hield hij als 57-jarige mee op en hij deed het over aan zijn zoon Schelte. In het Eysingahuis, dat opengesteld is voor bezoekers, is nu nog te zien hoe ze woonden en zelfs hoe de familie eruit heeft gezien.

Tijdens het Franse bewind veranderde er veel en zo kwam ook het begraven in kerken onder druk te staan. Napoleon verbood het, maar na de Franse tijd werd dit

besluit eerst weer opgeheven. Blijkbaar bestond er in brede kring toch veel begrip voor, want hoewel het uiteindelijke verbod pas van kracht werd in 1829, was het begraven in de kerk daarvóór al volkomen op zijn retour. Toen Frans van Eysinga in 1828 overleed, was het dan ook geen optie hem over te brengen naar de kerk van Wirdum, waar al enkele Eysinga's een rustplaats hadden gevonden. Het stinseilandje van Jousmastate, nog altijd in het bezit de familie, bracht uitkomst. Het werd bestempeld tot familie-begraafplaats.

Volgens de kroniekschrijver van Wirdum werd Frans met opvallend weinig vertoon ter aarde besteld en ook nu nog kunnen we vaststellen dat zijn verweerde, nauwelijks leesbare grafsteen nooit bedoeld is geweest om te

• Audio

• Video

• Multimedia

EringaAV
AUDIOVISUELE TECHNIEK

• Verhuur

• Verkoop

• Faciliteiten

T 058 - 212 03 30

E info@eringa-av.nl

www.eringa-av.nl

Simon Vestdijkwei 8a

8914 AX Leeuwarden

Wirdum

Op het terrein van de voormalige state Juwsma, Jwsma of Jousma te Wirdum is in 1828 een lid van de familie Van Eysinga begraven en tussen dat jaar en 1938 volgden nog een dozijn aanverwanten. Deze Eysingabegraafplaats bestaat nog. In 1983 heeft er voor het laatst een restauratie plaatsgehad en op dit ogenblik is opnieuw aandacht nodig voor de staat waarin het eiland verkeert waarop de begraafplaats gelegen is.

laten zien dat hier een belangrijk man, een hoge ome, begraven is. Ook Clara en vijf van de zeven kinderen liggen hier begraven, allemaal onder eenvoudige grafstenen, die het verdienen weer leesbaar te worden gemaakt. Pas in 1907 werd er een grote grafkelder gedolven en een jonkvrouw begraven onder een forse, duurdere steen. Uit 1938 stamt het jongste graf, dat we in een hoek van het terrein kunnen vinden.

die wandelaars en fietsers die we al noemden. Bovendien is de stichting bezorgd over de staat waarin alles momenteel verkeert. Er moet zelfs ingegrepen worden om te voorkomen dat alles gaat afbrokkelen en wegzakken in de gracht. Helaas heeft de stichting er op dit moment geen geld voor, maar daar wordt aan gewerkt. Het is nog steeds toegestaan van deze begraafplaats gebruik te maken. Daarom wil de stichting het in de toekomst

Pas op, want er zijn wel diverse griezelverhalen

RESTAURATIE

Waar de fietser en de wandelaar die de knooppunten volgt dus aan voorbijgaat, is het nog bestaande terrein van de stins die ooit van de Juwsma's was en waarop tussen 1828 en 1938 elf leden van de familie Van Eysinga begraven zijn. Je kunt zelfs het eiland betreden, want er is een bruggetje. Maar pas op, want er zijn wel diverse griezelverhalen in omloop en we willen natuurlijk niet dat daar nieuwe, op waarheid berustende verhalen aan worden toegevoegd.

Intussen is er een stichting Jousmastate opgericht (zie hun website), die vindt dat het eilandje moet worden opgeknapt. Deze stichting wil dat het een sfeerrijke plek wordt met een duidelijke verwijzing naar de geschiedenis van Fryslân, aantrekkelijk voor

derode loper

NEE, ZEG IK, ZOVEEL BOEKEN SCHRIJVEN, DAT KAN BIJNA NIET

Deze dag begint in De Rode Loper met Simenon, de man van de grote aantallen. Van hem wordt beweerd dat hij meer dan 100 boeken en verhalen over de Franse speurder Maigret schreef en daarnaast nog 130 psychologische romans, honderden andere verhalen en bovendien het bed deelde met 10 duizend vrouwen. De mijnheer die twee van die psychologische romans meeneemt uit de Rode Loper, gelooft het niet als ik het hem vertel. Nee, zeg ik, zoveel boeken schrijven, dat kan bijna niet.

Maigrir c'est mourir un peu, zegt een vrolijke mevrouw die het Dunne Boekje voor de Dikke Man, van Hendrik Stoorvogel wil afrekenen. Het is een boekje over afvallen en crash diëten. Ik hoop dat je geen gelijk krijgt, zeg ik. Ik ken haar man. Maar niets kan haar weerhouden om het boekje in haar tas te stoppen. Als dat maar goed komt, denk ik bezorgd als ze de winkel uitloopt.

Het blijft onrustig in de Rode Loper. Eerst moet er een boek over tattoos van Hanky Panky Schiffmacher afgerekend worden. En daarna komt er iemand die eerst het boek van Helmut Haasis, Hitler, die blaas ik op, over een Duitse timmerman die al in 1938 een mislukte aanslag op Hitler pleegde, op de tafel legt en daarna een biografie over Marinus van der Lubbe die in 1932 het plan opvatte om voor 5000 gulden het Engelse Kanaal over te zwemmen. Het is er niet van gekomen, want twee jaar later is hij onthoofd omdat hij de brand van het Rijksdaggebouw in Berlijn zou hebben aangestoken. Dit wordt een geweldig weekendje, zeg ik. Maar het is vakantievoor, hoor ik.

Dan is het eindelijk een beetje rustig en kan ik koffie drinken en het boek van BL'er (Bekende Liwwadder) Douwe Keizer doorbladeren.

Bij de afdeling esoterie staat een jongen met een capuchon op tussen de boeken te zoeken. Als ik mijn koffie op heb, draait hij zich om en vertelt me dat Hare Krishna nog op aarde is. En nog veel meer personages uit het hindoeïsme en het boeddhisme. Ik heb geen bewijsmateriaal voorhanden om zijn bewering te weerleggen. Wel verkoop ik nog het boek Klingsor's Laatste Zomer van Hermann Hesse over iemand die de laatste maanden van zijn leven doorbrengt met schilderen, mooie vrouwen en rode wijn. Dat is een mooie manier, denk ik. Maar dan moet ik wel zeker weten dat het echt mijn laatste maanden zijn. Anders eindigt zo iets in geklieder, ontucht en onmatig drankgebruik.

Ik heb weinig tijd voor Douwe Keizer. Want na de jongen van de Hare Krishna wil iemand een vuistdikke pil over het leven van de Amerikaanse televisie-evangelist Billy Graham afrekenen, die tijdens zijn programma's goedgelovige kijkers smakken geld aftroggelde. Een griezelboek, zeg ik tegen de man die het koopt. Maar net als hij me wil uitleggen wie deze evangelist is, heb ik het gelukkig te druk met een meisje dat Meneer Foppe en het Gedoe wil kopen. Zijn verhaal ontgaat me.

Het laatste boek dat ik deze dag verkoop is een haveloos exemplaar van de Kinderbijbel. Er staat geen prijs in en ik vraag de mevrouw die het koopt wat zo iets waard is. 3 euro, zegt ze. Ik grabbel al in mijn geldkistje, blij dat het ding weg gaat. Er staat ergens ook nog een Naardense Bijbel zeg ik. Maar die wil ze niet. Dan geeft ze mij mijn 3 euro terug en vraagt dan of ze kan pinnen.

Volgende week wordt het vast wel weer een vrolijker dagje in de Rode Loper, denk ik als ik met het boek van BL'er Keizer in een tasje naar huis loop.

KLAAS KASMA, KOK EN BOEKVERKOPER IN DE BOEKENPASSAGE DE RODE LOPER IN LEEUWARDEN

Hotel-Eetcafé
Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0)58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOUX.NL

SAMEN STAAN WE STERKER

BEGELEIDING
VERZORGING
VERPLEGING
DAGBESTEDING

0513 - 437 764
info@comfortzorg.nl
www.comfortzorg

Nanja Witzenburg
Regiomanager Comfortzorg

Samen staan we sterker

"Comfortzorg is gespecialiseerd in de begeleiding van (jonge) mensen met dementie.
Juist in deze tijd kan extra hulp belangrijk zijn.
Onze Club Caffemed in Reduzum biedt passende dagbesteding, leuke activiteiten en een warm sociaal contact. Een plek om je thuis te voelen in een veilige en vertrouwde omgeving.
Met aandacht voor alle persoonlijke talenten: iets waar we trots op zijn.
Vervoer kan worden geregeld. Hoe mooi is dat? Voor meer informatie kunt u altijd naar ons kantoor bellen: 0513-437764"

Probeer nu onze proefactie: 3 maaltijden voor slechts € 10,-

Ontdek het gemak en de smaakbeleving van de ambachtelijk bereide maaltijden door de vakbekwame koks van Maaltijdservice aan Huis. Wij nodigen u uit om kennis te maken met onze gezonde en gevarieerde maaltijden door middel van een smakelijke proefactie.

Vul onderstaande antwoordkaart in en ontvang geheel vrijblijvend drie maaltijden voor slechts € 10,-!

* Na het ontvangen van de antwoordkaart nemen wij zo snel mogelijk contact met u op over het leveren van de drie maaltijden.

Maaltijdservice aan Huis is onderdeel van de Interzorg Groep:
voor al uw Thuiszorg, Woonzorg, Maatschappelijke Zorg en Maaltijdservice

Foswerfsterij 71 | 9172 PS | Ferwert | 086 - 5180200 | www.interzorggroep.nl

Geen postzegel nodig

✓ Ik maak gebruik van de proefactie en ontvang graag eenmalig 3 maaltijden voor slechts € 10,-

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Maaltijdservice aan Huis
Antwoordnummer 6700
9172 ZX FERWERT

Tuincentrum te Hurdegaryp
Rijksstraatweg 138

HET HELE JAAR PRACHTIG ASSORTIMENT AAN BLOEIENDE PLANTEN

OPENINGSTIJDEN
MAANDAG - VRIJDAG 09:00 - 18:00
ZATERDAG 09:00 - 17:00

www.vankammentuinplanten.nl

f i vankammentuinplanten

MILIEUSTRAT & CONTAINERVERHUUR

Voor bedrijf en particulier

- ➔ Bestel je container direct online
- ➔ Levering binnen 1 dag
- ➔ Gratis transport & ophaalservice
- ➔ De nummer 1 van Leeuwarden

058 213 1018

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

‘Gemeente moet geheime rapporten vliegbasis boven tafel halen’

Na alle klachten, kamervragen en publiciteit (zeker ook in Liwwadders) over het de Vliegbasis Leeuwarden, was de gemeenteraad van Leeuwarden op 2 juni aan zet. De gemeenteraad had het onderwerp ‘Gezondheidsaspecten Vliegbasis’ op de agenda gezet.

Door Gina Kamsma

Gesproken is over het effect van het lawaai, de stank en de uitstoot van fijnstof van de gevechtsvliegtuigen op de gezondheid van de inwoners van Leeuwarden, zeker die in de buurt van de vliegbasis. Daartoe had GroenLinks met PvdA, D66, CDA en FNP een motie ingediend. Met 32 tegen 6 stemmen is deze aangenomen. Alleen de VVD en Lijst 058 stemden tegen, met name op grond van het belang van Defensie en de werkgelegenheid, die de vliegbasis brengt. Verantwoordelijk wethouder Hein de Haan (PvdA) was overigens niet tegen het aannemen van deze motie, maar waarschuwde wel dat de gemeente niet veel te zeggen heeft over de vliegbasis.

De volksgezondheid is een onderwerp waarover de gemeente inderdaad moet waken. Op de geheime rapporten mag de gemeente aanspraak maken omdat zij zonder alle gegevens over geluid, geur en stoffen haar wettelijke adviesrol over de vergunningen van de vliegbasis niet kan uitvoeren. B&W kunnen zich harder opstellen tegenover Defensie. Deze motie geeft daarvoor de munitie. Wellicht voor B&W zeer welkom.

B&W moeten door deze aangenomen motie als wettelijk adviseur en deelnemer aan het overleg met omwonenden van Defensie de volksgezondheid op de agenda zetten.

B&W zullen ook het initiatief nemen om de effecten van de vliegbasis op de gezondheid te monitoren en de gemeenteraad daarover jaarlijks informeren.

Tenslotte zullen B&W er bij Defensie op aandringen rapporten over geluid, geur en stoffen aan de gemeente ter beschikking te stellen. Ook zullen B&W in het belang van de volksgezondheid Defensie met klem vragen om de isolatie van woningen rond de vliegbasis te controleren en zonodig te verbeteren en om de wijze van vliegen aan te passen met als doel minder overlast.

Op stap met **liwwadders**

Birwa Tours en uw Stadsblad Liwwadders organiseren een dagtocht naar Medemblik met aan boord reisleader Gert van Meegdenburg

birwa tours
Damwâld

Vrijdag 22 oktober

- ★ koffie met gebak
- ★ rit met de stoomtrein van Hoorn naar Medemblik
- ★ bezoek aan het Nederlands Stoommachinemuseum (in bedrijf), lunch en rondleiding door Gert van Meegdenburg (vrijwilliger bij het Stoommachinemuseum en oud- brandweercommandant van Leeuwarden)
- ★ driegangen diner

Dagtocht: 95 euro

- ★ Inclusief: busvervoer, 2x koffie + gebak, treinrit, lunch, entree museum en een driegangen diner

★ OPGAVE DEELNAME VOOR 21 SEPTEMBER • INFORMATIE EN OPGAVE VIA [INFO@BIRWA.NL](mailto:info@birwa.nl) OF TEL. 0511-42 41 35 ★

HEROPVOERING NIEUWESTAD

De tijd staat niet stil en wat geweest is komt nooit meer terug. Het kan gewoon niet, dat is bekend, maar soms zou je best eens willen ingrijpen. Niet een beetje, maar tot in detail. Met heel veel geld en energie zou het moeten kunnen om de Nieuwestad en de belangrijke winkelstraten daaromheen helemaal terug te bouwen naar het beeld van de late jaren vijftig, vroege jaren zestig. Dat zal nog niet meevallen. Zo heb je de Achmeatoren en het nieuwe Provinsjehûs, die overal bovenuit steken, maar daar gooien we dan wel een doek overheen. De rest moet te doen zijn.

Via crowdfunding, we leven nu wel in de eenentwintigste eeuw, gaan we de benodigde miljoenen binnenslepen, want subsidie zullen we er wel niet voor krijgen. En dan kan het beginnen, het zoeken van de architecten, de bouwvakkers en de acteurs, want alles moet kloppen. In Ivoorkust hebben ze het Vaticaan nagebouwd, in Japan stukken van Amsterdam, dus geen gemor dat zoiets onmogelijk is. En daarna gaan we met elkaar lekker jaren zestigje spelen.

Door André Keikes • Foto André Keikes

IK KIES VOOR DE TERUGKEER

Goed, we hebben heel wat bekeken en besproken. Wat je ervan leert, is dat het niet alleen de winkels zijn die het verschil maken. Zelfs niet de mensen in hun rol als figuranten, maar eerder hoe ze in het leven staan. Dat is natuurlijk ook het lastigste om opnieuw op te roepen. Waar begin je en wat gaat dat allemaal kosten? Laten we het houden op wat haalbaar is. Ik zelf kies voor een terugkeer van inlooptalages, ook wel portieken genoemd. Ze zijn stijlvoller en bij nadere beschouwing ook doelmatiger dan die vlakke glazen puien zonder identiteit. Je kunt je oriënteren zonder besprongen te worden door een verkoper. Ook zou meer neonverlichting de sfeer verbeteren. En luxaflexjaloezieën gaan we weer inwisselen voor markiezen en zonneschermen. Weg met die rare rode lopertjes, die toch niemand meer ziet en intussen ook knap goor geworden zijn. Als we deze punten eenmaal voor elkaar hebben, praten we verder. In de tussentijd kunt u natuurlijk ook weer hoeden gaan dragen en lange jassen. Of desgewenst een pet met klompen. Met elkaar komen we er wel. En wat misschien het allerbelangrijkste is: koop bij de speciaalzaken. Het sjouwen van je eigen spullen voorkomt zwaarlijvigheid en de aanschaf van onnutte rotzooi. Dat is ook goed voor milieu en klimaat, want laten we niet vergeten dat we in de 21ste eeuw leven.

GENERALE REPETITIE

Voor we echt kunnen beginnen aan de heropvoering van het Leeuwarden van de late jaren vijftig en vroege jaren zestig, leek ons een generale repetitie van groot belang. Dat eiste overigens ook het European Fund for Restoration and Development of Walk-in Shop Windows van ons in ruil voor een miljoenenbijdrage, waarvoor hierbij nog onze hartelijke dank.

Onze oproep voor de repetitie was niet aan dovemansoren gericht. We ontvingen zakken vol briefkaarten, waardoor we de arme postbode meermaals hebben moeten vragen kalm aan te doen. Bijna dagelijks onderbrak hij bij ons zijn ronde om koffie te drinken. Wij ervoeren weer voor even wat de oude geest van wellevendheid inhield.

Op de Nieuwestad, maar ook de Wirdumerdijk dromden mensen samen met lange jassen, hoeden,

tientallen op oude fietsen en zelfs in klassieke auto's uit die tijd, om gezamenlijk gezellig gedruis te gaan produceren, zoals we ons dat alleen nog herinnerden uit onze lagere schooljaren. Er werd gesjouwd met zelf meege-nomen tassen, mensen maakten zogeheten praatjes met elkaar en er werden natuurlijk (inloop) etalages bekeken. Even was Leeuwarden de enige stad van ons land die weer een V&D had. En dan te bedenken dat dit nog maar de generale repetitie was!

SLOTWOORD

Jarenlang wandelend door oud-Leeuwarden, maak je de ontwikkelingen van nabij mee. Je ziet oude namen en vormen verdwijnen om plaats te maken

voor nieuwe. C'est la vie. Maar stillietjes hoop je wel dat alle vernieuwing ook enige verbetering met zich meebrengt. En dat is nogal eens niet het geval. Op zulke momenten ontstaat dan de

Door André Keikes • Foto André Keikes

Buren kunnen van alle kanten komen

Sommige buren leven als schimmen in je bestaan. Ze leven zelfs boven, onder en achter je. Sinds de overheid is begonnen met zachtjes en later verwoed terugtreden, hebben buren een steeds belangwekkender rol gekregen. Ze moeten in hun spaarzame tijd de gaten dichten, die de eerst juist als hoogprofessioneel aanbevolen hulpverleners hebben laten vallen. Iedereen moet dus misschien eens een oude buur oprapen of een lang gesprek voeren over de tijdelijkheid.

Op zich is dat niet zo erg, als de oorzaak van die nieuwe rol maar niet een harte-loos bezuinigende overheid zou zijn, die er bovendien groepen mee uit de wind houdt, die toch al financiële ruimte in overvloed hebben. Een euro kan maar één kant oprollen en uitgerekend mijn kwetsbare buurvrouw is de dupe. Ze heeft tegenwoordig niet alleen veel minder te besteden, ze is ook ouder geworden. Dus heeft ze eerder meer dan minder aandacht nodig.

Goede buren zijn belangrijker dan een verre vriend, weten we, zeker als verre vrienden toch nooit bellen of skypen, omdat ze in een exotisch land met ruimte in overvloed heel goedkoop enorme huizen kunnen bouwen, volstrekt onvergelijkbaar met Jabikswoude of Blitsaerd. Waarschijnlijk zonder gemeentelijke

interventies, want wie maalt er om ruimte in zulke landen? Ga je gang maar. Pas als alles klaar is, zul je wel een berichtje krijgen dat je het paleis mag komen bekijken.

Met buren heb je een ander contact. Je ziet ze wel en je ziet ze niet. De overheid is blij dat ze van ze af is en dat er één keer per jaar een zogeheten buurtbarbecue wordt georganiseerd door lieve mensen uit de wijk die menen dat alles dan wel weer goed komt. Zie je wel, wij zijn helemaal niet nodig, suggereert de overheid. Maar even afgezien van de niet door iedereen geapprecieerde gebraden dieren, heeft ook niet elke buurtbewoner het juiste gevoel voor gezellige omgang met mensen die toevallig om de hoek of zelfs direct naast je wonen. Wie niet komt opdagen op zulke feest genoemde bijeenkomsten, ligt er natuurlijk snel uit. Of moet een

sterke smoes paraat hebben. Elke keer opnieuw.

Nu de buurtbarbecue het vlees-geworden bewijs is geworden van de zogeheten participatiesamenleving, dus de maatschappij waar je elkaar maar moet bijstaan, omdat anders niemand het doet, lopen rare buren het grootste risico. Raar in de betekenis van afwijkend in welke vorm dan ook. Er zijn omgevingen waar raar zijn mag, maar het is niet overal vanzelfsprekend dat je erbij mag blijven horen.

Bovendien: als de zomer voorbij is, verdwijnt in ons land iedereen weer achter zijn of haar eigen deur en op die manier kunnen winters lang duren. De betreurde dichter Frank Starik, hij stierf in 2018, stelde een aantal jaren geleden vast dat er in Amsterdam elk jaar ongeveer vijftien mensen overlijden van wie niemand de begrafenis bijwoont. En het land is natuurlijk groter dan de hoofdstad, je hebt bijvoorbeeld ook Leeuwarden.

Het zijn de niet geziene, nooit gegroete buren, mensen waar geen buurtbarbecue tegen bestand is. Starik en een groep mededichters

vormden daarom de Poule des Doods. Een wat griezelige benaming voor een groep dichters, die bij toerbeurt een eenzame uitvaart bijwonen om daar een speciaal voor de ongekende overledene geschreven gedicht voor te dragen. Velen komen lopend of op de fiets, geheel in stijl.

Doorgaans is er nog wel iemand te vinden, een ver familielid of een buurman, die aan zijn minimale eis van beschaving voldoet, maar soms gebeurt dat ook niet. Een

zwaar vervuilde buurman, die schreeuwde in de nacht of door de jaren en muren heen zijn geur afgaf, is natuurlijk ook niet meteen iemand om met een gevoel van verlies uit te zwaaien. Niet iedere rouwstoet op de Noorderbegraafplaats of voor het Goutumer crematorium is ook lang. Soms zelfs minimaal in omvang of geheel afwezig, zo kan het gaan.

Gelukkig zijn buren normaliter mensen in leven. Ze komen je al snel na de jaarwisseling de hand

ANDRÉ KEIKES (1957)

is journalist, illustrator en beeldend kunstenaar. Hij bracht zijn vroege jeugd door aan de Nieuwestad in Leeuwarden, met opgang aan de Oude Lombardsteeg, boven de vroegere schoenwinkel van Hoogenbosch (later Dolcis en nu een deel van Van Haren). Hij werkte 35 jaar als redacteur van de Leeuwarder Courant. André's vader, H(enny) W. Keikes (1926-1985) werkte veertig jaar voor de Leeuwarder Courant, waarvan lange tijd als chef van de stadsredactie. In André's beleving als kind kende zijn vader vrijwel iedereen in Leeuwarden, getuige de talloze mensen die hij groette op straat. Hij schreef vanaf 1960 tot

medio 1972 onder de rubriekstitel 'Och heden ja!' wekelijks zijn destijds zeer geliefde krantenartikelen over oud-Leeuwarden, die later ook succesvol waren in boekvorm. Hij publiceerde verder boeken over de jeugd van Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari), de geschiedenis van De Harmonie en het Diaconessenhuis. Deze verhalen schreef André onder meer op basis van zijn eigen herinneringen aan die tijd, met 'Och Heden Ja' in het achterhoofd. Het manuscrypt lag geruime tijd in een la nadat André's tweelingbroer Saco, met wie hij samen opgroeide in de beschreven periode, in 2011 plotseling overleed.

VAN DE INLOOPETALAGES

wens sommige ontwikkelingen terug te draaien.

ZOU DAT KUNNEN?
Bij de Japanse stad Nagasaki staat het themapark, 'Huis ten Bosch',

Wat we nodig hebben, zijn mensen met echte visie en bevlogenheid

waarin een replica van een Nederlandse stad is gemaakt met talrijke, ons welbekende gebouwen. Op ware schaal. Een tikje vreemd idee van de ondernemende Yoshikuna Kamichika, die erg onder de indruk was geraakt van de lage landen en daarom een stuk van de Omurabaai bij zijn geboortestad liet inpolderen(!) om er flinke stukken Nederland te laten nabouwen.

Toeristen weten de eerst vergeten streek nu massaal te vinden. Er zijn kilometers grachten en kanalen gegraven en honderdduizenden Nederlandse bomen en planten neergezet. Je vindt er onder meer Amsterdamse grachtenhuizen, paleis Huis ten Bosch, de Utrechtse Domtoren en ook

de Waterpoort van Sneek op ware grootte. Vanuit Nagasaki rijdt een speciale trein naar park Huis ten Bosch. Het informatiecentrum heet er natuurlijk VVV. Kosten van het hele project: 2,5 miljard dollar.

In Yamoussoukro, de hoofdstad van Ivoorkust, liet president Félix Houphouët-Boigny in de periode van 1985 tot 1989 de Basilique Notre-Dame de la Paix bouwen. Geen gewone katholieke kerk, maar een 300 miljoen dollar kostende exacte replica van de Sint-Pietersbasiliek in Vaticaanstad. Paus Johannes Paulus II kon er de lol wel van inzien en kwam de basiliek in 1990 inwijden. Het enorme gebouw kan 18.000 bezoekers herbergen.

In de in 2006 verschenen roman 'Remainder' van de Britse auteur Tom McCarthy, wordt het déjà-vu nagebouwd van een man die het slachtoffer is geworden van een merkwaardig ongeluk ('iets dat uit de hemel viel'). Het déjà-vu ontstond op het moment dat de hoofdpersoon van het boek in het huis van een vriend een scheur in de muur ziet. Met de schadevergoeding die hij kreeg voor het niet nader omschreven ongeval, laat hij die vreemde, maar toch heel bekende wereld nabouwen. De man koopt gebouwen, laat die minutieus aanpassen en huurt acteurs in die in 'loops' taken moeten uitvoeren om zijn visioen te realiseren.

Elk jaar in december, wanneer velen van ons weer Anton Pieck-aanvechtingen hebben, verandert Deventer in Charles Dickensstad. Ofwel Anton Pieck op z'n Engels. De oude gebouwen daar worden in Dickenssfeer gebracht en talloze vrijwilligers spelen rollen van personages uit

Dickens' oeuvre. Maar ook in het Nederlands Openluchtmuseum of het Zuiderzeemuseum houden mensen van verkleedpartijen en 'ambachtelijke' bezigheden.

Het is het allemaal niet. Wij hebben het over de late jaren vijftig en vroege jaren zestig in Leeuwarden. Wat daar goed en mooi aan was en hoe we de positieve aspecten terug kunnen halen. Niets meer en niets minder. Wat we nodig hebben, zijn mensen met echte visie en bevlogenheid die zich bezig houden met binnenstadszaken. Die het grote geheel voor ogen houden, slechte ontwikkelingen tegenhouden – het dichtplakken van ramen met enorme reclamestickers bijvoorbeeld of het afsluiten van kleine etalages in zijmuren, zoals in de Oude Dolesteeg – of op z'n minst afremmen en goede stimuleren. Als dat zou lukken, dan is een 'heropvoering' van het Leeuwarden van de vroege jaren zestig misschien niet eens meer nodig.

Van die schimachtige, die je maar half kent

schudden, parkeren als het even kan op jouw plek, bewaren een postpakketje omdat jij er even niet was, nemen de verkeerde vuilcontainer mee, maar brengen hem een dag later verontschuldigend terug of vragen juist aan jou waar je hun vuilcontainer hebt gelaten. Buren vertellen elkaar vakantieverhalen, liefst op een toon van 'daar heb je zeker niet van terug', stellen een gezamenlijk abonnement op een krant voor, zodat je beiden lekker goedkoop uit bent en houden af en toe elkaars kinderen van de

straat. Sommige burens wisselen sleutels uit, ook al zijn die in principe juist bedoeld om iedereen buiten te sluiten.

Maar burens zijn vaak ook schimmen; mensen die je wel eens ziet, soms ook lange tijd niet, en waar je geen contact mee hebt. Mensen van wie je je dan afvraagt of ze nog wel in leven zijn of mogelijk verhuisd. In Tom McCarthy's roman Remainder uit 2006, in het Nederlands vertaald als Dat wat overblijft, spelen zulke lieden een rol. De naamloze hoofdpersoon is het slachtoffer geweest van een vaag ongeluk, waar hij een flinke schadevergoeding voor heeft gekregen. Met dat geld besluit hij een persoonlijke déjà vu te laten 'heropvoeren'. Hij koopt gebouwen, laat die minutieus verbouwen en huurt acteurs in die in 'loops' taken moeten uitvoeren.

Het spreekt vanzelf dat er de nodige 'burens' bij betrokken zijn. Van die schimachtige, die je maar half kent. (Altijd in het bezit van zo'n Poiesz-tas, bijvoorbeeld gescoord in Heechterp, denk je daar dan bij). Ze hoeven ook niet veel te doen tijdens de heropvoering. Over de rol van burens wordt in die roman veel gesproken.

Een vrouw wordt gevraagd een vuilniszak voor haar deur neer te zetten, als de ik-figuur van de trap komt en ze zal dan enkele woorden met hem moeten wisselen.

In McCarthy's boek is de beleving van het hebben van burens in een groot woongebouw humoristisch benaderd, maar niet minder beklemmend. Toen het gebouw na heel veel repetities uiteindelijk geheel in de 'aan'-stand stond,

beleefde de man alle geluiden en geuren op de manier zoals hij zich die gewenst had. Precies zoals in een gewoon woongebouw waar zulke gebeurtenissen zich op een natuurlijke manier voordoen. In een flat in Nijlân net zo goed als in een appartementencomplex aan het Vliet. Het geluid van een stofzuiger, een gebrekige oefening op een piano, het gebonk van een sleutelende motorfanaat, keukenrumoer, het kraken van een vuilniszak.

McCarthy's boek zou je dan ook kunnen beschouwen als een remedie tegen ergernis over burengerucht. Jij hebt immers geen grote sommen geld hoeven besteden aan de heropvoering van een doorsnee dag woongeluiden. Jouw burens doen het altijd gratis voor je. Misschien moet je ze allemaal maar eens een buurtbarbecue cadeau doen, in ieder geval hartelijk groeten. Elke dag weer. 'Hé goeih'.

DE RODE LOPER boekenpassage

WAAR IN OPGENOMEN ANTIQUARIAAT FRIESLAND VAN OKJE DE GROOT EN HYLKE HOUTSMA

EVEN EEN POTJE SCHAKEN? KOM LANGS!

ORIGINELE KUNSTWERKEN KIJKEN EN KOPEN VAN Jason Stuurhaan, Hilda van der Veen, Wauter van der Loos, Henriëtte ter Horst, Renee van Bezooijen, Anita Vogel, Anton Feddema, Simon van der Woude, Hanneke Fonteyn, Frans Meijer

AGENDA

NIEUWE COLLECTIES

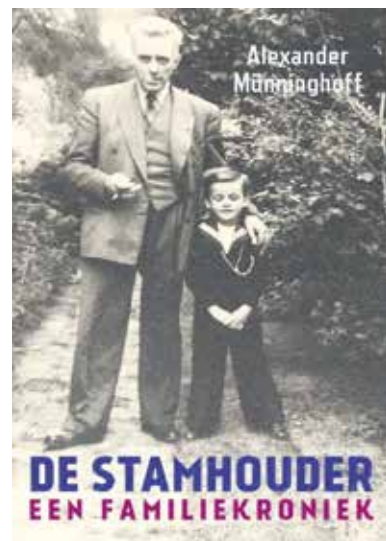
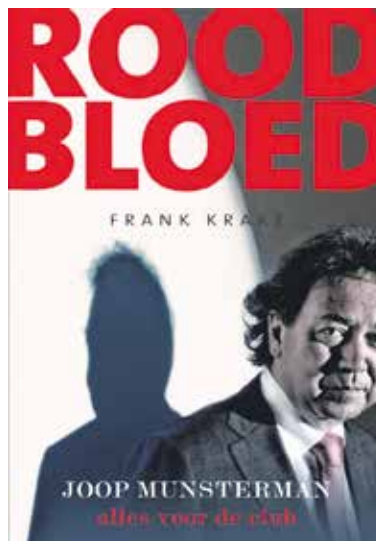
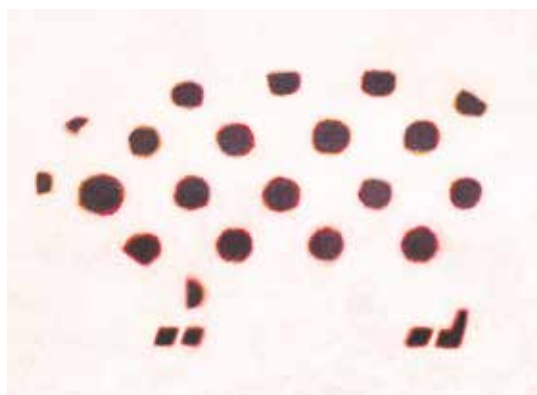
- boeken over (speciaal) onderwijs, Friesland, cultuur van onderwijskundige Harm de Vos
- glaswerk (schalen, kommen en vazen)
- historische prenten
- aardewerk Westraven Utrecht

derode loper

SINT JACOBSSTRAAT 32
TUSSEN TREINENPASSAGE
EN FIETSENSTALLING

GEOPEND

WO DO VR ZA 11 U – 17 U

CORONA ZORGT VOOR FINANCIËEL TOPJAAR GEMEENTE LEEUWARDEN

RESULTAAT

De jaarrekening 2020 sluit af met een positief resultaat van 15,5 miljoen. De begroting 2020 ging uit van een fors negatief resultaat en een dalend eigen vermogen. Zonder het altijd ondoorzichtige heen en weer boeken van posten tussen het eigen vermogen en resultaat, bedraagt het resultaat zelfs 18,9 miljoen positief. Dit heen en weer boeken tempert in 2020 dus het gepresenteerde resultaat. In voorgaande jaren pepte het heen en weer boeken juist de magere en negatieve resultaten op. Het positieve resultaat wordt in belangrijke mate verklaard doordat als gevolg van corona minder is uitgegeven (met name sociaal domein) terwijl er ook extra coronacompensatie van het Rijk is ontvangen. De toegekende compensatie voor 2020 bedraagt 15 miljoen maar een groot deel is doorgeschoven naar 2021. Zo worden meer zaken doorgeschoven, zoals de toekenningen voor het Cambuurstadion: 4,5 miljoen en 5,0 miljoen.

Hoe al dit doorschuiven nu precies in elkaar steekt, is niet vlot en helder uit de jaarrekening op te maken. Wat zijn de effecten op het resultaat en de balans in 2020? Was het resultaat 2020 nog hoger geweest zonder doorschuiven? Zijn de potjes op de creditzijde van de balans per 31 december 2020 (erg) rijkelijk gevuld zodat daarmee goede sier gemaakt kan worden de komende jaren? Duidelijk is dat corona de gemeente Leeuwarden financieel geen windeieren heeft gelegd. Hopelijk krijgen we niet allerlei smeekbedes om nog meer (compensatie) geld en worden niet de wildste herstelplannen gesmeed om het 'overschot' te besteden. Alhoewel, de beoogde aanpassing van de raadszaal voor 0,4 miljoen lijkt daar wel verdacht veel op. Een eventueel overschot hoort terug te gaan naar de burgers en bedrijven in Leeuwarden. Dat kan simpel: door verlaging van de gemeentelijke belastingen.

EIGEN VERMOGEN

Door het positieve resultaat van eigenlijk 18,9 miljoen stijgt het eigen vermogen inderdaad met 18,9 miljoen. Eind 2019 was het eigen vermogen 63,6 miljoen en ultimo 2020 is het 82,5 miljoen. Inclusief de eerste begrotingswijziging van 2020, ging de begroting 2020 nog uit van 33,7 miljoen eigen vermogen eind 2020. Ruimschoots een verdubbeling van wat verwacht werd. Dat is mooi.

SCHULDEN

De rentedragende schulden (voornamelijk Bank Nederlandse Gemeenten) dalen. Eind 2019 bedroegen de vaste schulden langer dan één jaar 471,2 miljoen. Samen met het negatieve banksaldo van 29,7 miljoen was de rentedragende schuld ultimo 2019 bijna 501 miljoen. Eind 2020 is de vaste schuld langer dan één jaar 459,1 miljoen terwijl er een positief banksaldo is van 4,1 miljoen. Per saldo bedraagt de rentedragende schuld ultimo 2020 455 miljoen. Een mooie daling van 46 miljoen waarbij het wel de vraag is of de daling stand houdt. Immers naar 2021 doorgeschoven posten leveren later extra uitgaven op en er is eind 2020 34 miljoen

vooruit ontvangen van het Rijk om de TOZO (tegemoetkoming corona schade voor ondernemers) uit te voeren. De tendens is in ieder geval positief en overigens is/was het beleid (al voor corona) om vanaf 2021 de rentedragende schulden te verminderen. We gaan het beleven.

GRONDPOSITIES

Deze bedragen eind 2020 143,5 miljoen, eind 2019 145,2 miljoen. We zien voor het eerst in jaren een lichte daling. Liwwadders.nl vraagt zich al jaren af waarom de posities niet sneller dalen gezien de overspannen woningmarkt. Ook nu is de daling erg klein gezien alle bouwactiviteiten en nieuwe woningen in de Zuidlanden.

De grondposities zijn gerubriceerd onder de 'voorraden', maar werpen we een blik op 'financiële vaste activa' dan zien we nog twee nieuwe posten die samenhangen met bouwontwikkelingen in de gemeente. In 2020 is een lening van 5,5 miljoen verstrekt aan Blitseard Beheer B.V. (samenwerking gemeente en Wind uit Drachten) en ook is in 2020 een lening verstrekt van 5 miljoen aan Dijkstra Plan en Projectontwikkeling B.V. (onderdeel van bouwer Dijkstra Draisma).

FORMATIE

Blijkens de jaarrekening is het aantal medewerkers, ondanks corona, fors toegenomen in 2020. Het totale aantal FTE bedroeg eind 2020 1.551 tegen 1.465 eind 2019. Genoemde oorzaken zijn onder meer toename tijdelijke inhuur en vervanging langdurig zieken. De gemeente als werkgever is hiermee de ware werkgelegenheidsmachine in onze gemeente. Of toch de gelukmachine?

Redactie Liwwadders.nl

LIWWADDERS SEPTEMBER 2021 17
**Jan
Atze
Nicolai**

Loonslavernij en herstelbetalingen

Afgelopen zomer bood de gemeente Amsterdam excuses aan voor het slavernijverleden van de hoofdstad van Nederland. Een basis voor verdere discussie over excuses omtrent het slavernijverleden van Nederland. Dit allemaal richting het herdenkingsjaar 2023. Het is dan 150 jaar geleden dat de slavernij in Nederland voorgoed werd afgeschaft.

De angst en angst van 'excuses maken' zit bij geld en kapitaal. Worden we bij algemene excuses gedwongen tot herstelbetalingen aan nakomelingen van slaven en 'slavenlanden'?

Ik vind van wel. Het is logisch en rechtvaardig om mensen en landen die ooit in koloniale tijden uitgebuit zijn compensatie te geven. Maar hoe zit het dan in ons eigen Nederland?

Op social media las ik als reactie op het statement in Amsterdam dat –bijvoorbeeld in Veenkoloniën in het Noorden des lands – onze voorouders meedogenloos werden uitgebuit. Ook in Nederland hebben mensen zich doodgewerkt voor bezit en inkomen van anderen.

En het is nog steeds zo dat veel mensen hard werken ten faveure van amper

werkende aandeelhouders van Albert Heijn, of alleen maar telefonerende woonbaronnen, zoals Prins Bernhard Jr van Oranje. De loonslavernij is nog lang niet voorbij.

Daarom vind ik dat er een basisinkomen voor iedereen moet komen, betaald uit het kapitaal van onze samenleving. Een basisinkomen hoog genoeg om van te leven. Zodat er aan de primaire behoeften – wonen en boodschappen – van ieder mens altijd wordt voldaan. Een basisinkomen wat ervoor zorgt dat we niet alleen maar werken voor prinsen en aandeelhouders, maar voor onze eigen vrijheid en voorspoed. Een basisinkomen dat écht zorgt voor gelijke kansen en democratie.

Dat een basisinkomen voor iedereen het arbeidsethos zal ondermijnen is onzin. Basisinkomen is geen minachting van het arbeidsethos, maar een ode aan álle arbeid! Al het werk wat gedaan wordt loont!

Het basisinkomen voor iedereen is herstel van het arbeidsethos, en de voltooiing van de democratie. Bovendien is het een einde maken aan loonslavernij, én de ultieme herstelbetaling ter compensatie van alle uitbuiting in heden en verleden.

JAN ATZE NICOLAI • POLITIEK DENKER EN DICHTER • OUD-WETHOUDER VAN LEEUWARDEN

WIJ MAKEN VAN JE HUIS EEN ÉCHT (T)HUIS

Kom langs en ontvang **onze gratis stijlids** vol inspiratie voor het nieuwe woonseizoen.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN | INFO@WOONPROFESSIONALDEBOER.NL | WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

OMDAT INTEGRITEIT EEN GROOT GOED IS, IS HET ZAAK

Door Gerard Jorna en Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

OM INTEGER MET INTEGRITEIT OM TE GAAN

'Wij zoeken een burgemeester die op betrokken en inspirerende wijze inhoud geeft aan het voorzitterschap van de raadsvergaderingen. Hij leidt het besluitvormingsproces actief, waarbij hij zowel de raad als college ruimte geeft. De burgemeester bevordert (pro-)actief het samenspel tussen raad en college. Hij functioneert optimaal in dit samenspel en kan daarom goed schakelen tussen de rol van de voorzitter van de raad en voorzitter van het college. Hij staat hierbij boven de partijen. Ook draagt hij als voorzitter van het driehoeksoverleg zorg voor een goede afstemming tussen het ambtelijk apparaat en de griffie. Daarnaast maakt de burgemeester serieus werk van zijn wettelijke taken, zoals de diverse zorgplichten op het gebied van burgerparticipatie, bezwaarschriften en klachten, evenals zijn rol als hoeder van de integriteit'.

Het stond allemaal zo mooi beschreven in de profielschets van de raad waarin men de contouren schetste waaraan de nieuw te benoemen burgemeester zou moeten voldoen. De verwachtingen waren dan ook hoog gestemd toen bekend werd dat Sybrand Buma van het CDA, een landelijke coryfee, de nieuwe burgemeester van Leeuwarden zou worden. Hij was ten slotte de man van de normen en waarden en een zelfverklaard hoeder van de integriteit.

De door de wol geleverde gemeentesecretaris Reindert Hoek wist door 'niet integer' te roepen dan ook precies op welke knop hij bij Buma moest drukken toen hem werd gemeld dat een intern bedoeld emailbericht bij de processtukken in de zaak van het conflict met het ict-bedrijf Split Vision was opgedoken. Het bedrijf was een lastpak geworden nu het de gemeente beschuldigde van ernstig achterstallig onderhoud bij de ict-systemen.

Een publieke beschuldiging van een integriteitsschending is niet zomaar iets. Er zijn boeken vol over geschreven. Marcel Boogers, universitair docent aan de Tilburgse School voor Politiek en Bestuur, zegt er over: 'Iemand's integriteit ter discussie stellen is geen vrijblijvende zaak. Men moet goede argumenten en gronden daarvoor hebben omdat de consequenties verstrekkend kunnen zijn. Zo kan men iemand's integriteit niet zomaar publiekelijk ter discussie stellen op basis van veronderstellingen, halve indrukken en zachte feiten. Integriteit is in dit opzicht weten wat men zegt. En omdat integriteit een groot goed is, is het zaak om integer met integriteit om te gaan.'

Voor een jurist als Sybrand Buma, die lange tijd in het centrum van de macht verkeerde, zou dit gesneden koek moeten zijn. De melding van Reindert Hoek bood Buma de kans om meteen al aan de hoge verwachtingen van de gemeenteraad te voldoen. Buma zegt daarover in het onderzoek van Capra: *'Ik wilde dus even aangeven wat mijn motivatie was om toch het hele middel van onderzoek in te zetten. Het was wel meteen evident dat we het onderzoek extern zouden doen, want dat gingen we intern niet doen. Dat was dus niet het punt. Maar het gaat om het begin daarvan, de vraag of we dit zouden afrollen, in de wetenschap dat je daarmee best wel iets doet. Ik wilde dus aangeven dat ik daar vanwege de inhoud van de zaak bewust voor gekozen heb. In de vertrouwenscommissie (voor de benoeming van de burgemeester, red.) is ook tegen mij gezegd dat integriteit ontzettend belangrijk is en dat ik mij daar als burgemeester mee moet bezighouden en dat ik voorzitter van de raad ben. Daarover zijn echt hele gesprekken geweest en daarom heb ik besloten om het te doen. Dat wilde ik nog even zeggen'.*

Dat de gemeenteraad van Leeuwarden binnen enkele weken na de benoeming van de nieuwe burgemeester geconfronteerd werd met een vermeende integriteitskwestie van een lid van de raad, moet als een schok zijn ervaren. Dat was wel een erg voortvarend en doortastend optreden van de nieuwe burgemeester.

Fractievoorzitter Otto van der Galiën van de partij LIJST058, de partij van het beschuldigde raadslid Selo Boxman, was nog wel zeer in zijn nopjes toen hij had vernomen wie die nieuwe burgemeester van Leeuwarden werd. In het Friesch Dagblad van 17 mei 2019 zegt Van der Galiën blij te zijn dat er dit keer een bur-

gemeester komt van een andere politieke kleur. Hij bedoelt: PvdA. 'Misschien zorgt Buma er wel voor dat er een frisse wind gaat waaien door de bestuurscultuur en dat de verbinding tussen raad en bestuur wordt versterkt'. De door hem gewenste wind blies Van der Galiën na enkele weken al recht in zijn gezicht toen burgemeester en griffier ten strijde trokken tegen iemand uit zijn fractie. Hij werd bijna van zijn sokken geblazen.

De gemeenteraad van Leeuwarden liet zich in deze kwestie van een onaangename kant zien. Het lijkt erop dat men de kersverse burgemeester niet al te veel wilde afvallen. Om de nieuwe trofee na enkele weken al bij de enkels af te zagen is ook weer zoets.

Op 18 december 2019 en op 26 februari 2020 boog de raad zich over de 'kwestie Selo Boxman', zoals die in de wandelgangen inmiddels was gaan heten. Het werden twee memorabele raadsvergaderingen waar de raadsleden als controleurs van het college liever niet meer aan herinnerd willen worden.

In de vergadering van 18 december 2019 zou de zaak besproken worden. Daaraan voorafgaand

stond het voorstel tot geheimhouding van een deel van het onderzoek geagendeerd. Het was de bedoeling om de kwestie voor het kerstreces af te ronden zodat men daarna vredig onder de boom kon zitten.

Maar Selo Boxman liet tot verrassing van allen een gepeperde verklaring voorlezen. Zij kon wegens ziekte niet aanwezig zijn. Het was de eerste gelegenheid dat zij kon reageren op de conclusies van de burgemeester. Ze was niet mals in haar kritiek en liet de raad 'flabbergasted' achter, zoals de Leeuwarder Courant schreef. Otto van der Galiën van LIJST058, die met zijn oren stond te klapperen, deed daar nog een schepje bovenop door zijn fractiegenoot als een baksteen te laten vallen. Omdat de raad niet zonder Selo Boxman over de kwestie wilde spreken, werd de zaak doorgeschoven. Bovendien moest men even bijkomen.

Het vervolg was de raadsvergadering van 26 februari 2020. Buma zat de vergadering voor en was, met de ambtsketen om, duidelijk niet van plan ook maar enige verantwoording af te leggen over het onderzoek. Zijn mededeling dat Selo Boxman afwezig was en inmiddels had besloten haar

raadslidmaatschap op te geven, vormde voor de fractievoorzitters geen enkele belemmering om los te gaan en vervolgens alle pijlen te richten op hun voormalige collega Selo Boxman.

Niemand nam het voor haar op. Integendeel. Een aantal raadsleden nam de gelegenheid te baat om het raadslid verder te beschadigen en een trap na te geven. Geen van de raadsleden stelde ook maar één vraag aan de burgemeester over het hoe en waarom van het integriteitsonderzoek.

De toon werd gezet door CDA-fractievoorzitter Sytse Brouwer die de verklaring die Selo Boxman eerder liet voorlezen als een aanval op 'zijn' burgemeester had ervaren. Brouwer was betrokken geweest bij de selectie van de nieuwe burgemeester. De Leeuwarder Courant van 17 mei 2019 wist te melden dat de vreugde bij Sytse groot was toen de keuze bekend werd. 'Het is niet zomaar iemand die burgemeester wordt. Dat hij van het CDA afkomstig is, is voor ons als lokale afdeling een pluspuntje'.

Volgens Brouwer staat het buiten kijf dat Selo Boxman de gedragscode heeft geschonden. Hij beschuldigde haar van 'ongefundeerde insinuaties'. Volgens Brouwer staan in de verklaring van Selo Boxman 'zulke ongefundeerde insinuaties, dat ik mij niet geroepen voel om daarop te reageren. Wij betreuren het

DOE MEE, DONEER!
WWW.LIWWADDERS.NL

Julie Bruijnincs (D66) Tot slot rest ons niks anders dan om mevrouw Boxman veel succes en gezondheid toe te wensen. Dank u wel

bovendien dat mevrouw Boxman wel zeer kwalijke, schadelijke en schandelijke beschuldigingen uit, maar zich wil, kan of durft te verantwoorden.’

Lutz Jacobi, fractievoorzitter van de PvdA, had bij haar aantreden in de raad van Leeuwarden het idee om schoon schip te maken met de bestaande politieke cultuur. De materie blijkt weerbarstig. De controverse tussen bestuur en het raadslid Selo Boxman laat ze voor wat het is. Ze is kort, neemt geen standpunt in en zegt: ‘Voor kennisgeving aannemen. Punt er achter.’

Carolien de Groot van de Partij voor de Dieren maakt de kanttekening dat de onderzoeksvraag wel erg op Selo Boxman was toegespitst en niet, wat voor de hand had gelegen, op de hele fractie van LIJST058. De rest van de raad neemt dit voor kennisgeving aan.

Harry Bevers (VVD) meent ondanks alles toch iets van machtsmisbruik te hebben geproefd: ‘Het vragen om een integriteitsonderzoek is wat ons betreft een zeer zwaar middel waar je niet licht over moet nadenken. Het dient uitsluitend en alleen ingezet op het moment dat daar serieuze aanleiding toe is. Niet als iets of iemand ons toevallig even niet bevalt. En ik wil u oproepen dat principe hoog te houden en met elkaar ook te blijven bewaken.’

Julie Bruijnincx (D66), van de partij die de vernieuwing van de democratie en staatsrechtelijke hervormingen hoog in het vaandel heeft, ziet weinig heil om de bestuurlijke mores nader te beschouwen. En dat terwijl haar eigen wethouder Hilde Tjeerdema, voordat ze deze wethouderszetel innam, herhaaldelijk kritiek spuide op de gang van zaken binnen het Leeuwarder

college. Bruijnincx houdt het algemeen: ‘Dank u wel, voorzitter. De fractie van D66 betreurt de gang van zaken in deze affaire. Er zijn alleen maar verliezers. Onze fractie zal dan ook het rapport voor kennisgeving aannemen en we willen vanavond letterlijk en figuurlijk een punt zetten achter dit dossier. Tot slot rest ons niks anders dan om mevrouw Boxman veel succes en gezondheid toe te wensen. Dank u wel.’

Gijs Jacobse van Gemeentebelang Leeuwarden, regelmatig hoeder van het gebruik van de juiste zeden en waakzaam als het om de gemeentefinanciën gaat, brandt zijn vingers niet aan de kwestie Boxman. Ook Jacobse gaat formalistisch om met de kwestie. Hij zegt in de raadsvergadering: ‘Het recht om vanuit de controlerende taak als raadslid bronnen en documenten te kunnen raadplegen, gaat ver. Het wordt echter begrenst, dat blijkt ook uit het onderzoek, door de voorwaarde dat je daarmee de gemeente als orgaan en zijn medewerkers, niet mag schaden.’

Als laatste krijgt Otto van der Galiën het woord van voorzitter Sybrand Buma. De oren zijn gespitst. Wat gaat Van der Galiën zeggen? De fractievoorzitter van de onder vuur liggende LIJST058 verklaart omstandig over de aanloop naar het gewraakte emailbericht. Hij had willen weten wat aan de hand was en wat dat betreft moest de onderste steen boven komen. De fractie van LIJST058 stond op scherp toen tegenstrijdige berichten uit de ambtelijke dienst zowel de fractie als het bedrijf Split Vision bereikten. ‘En waarschijnlijk in het enthousiasme heeft mevrouw Boxman de hele mail vanuit de ambtelijke dienst doorgestuurd naar Split Vision. En Split Vision heeft de mail ingebracht in de processtukken. Dus daar zit onze

fout. Ik heb daar toen dat rapport kwam daarvoor al mijn excuses aangeboden aan de burgemeester. Ik doe dat hier nogmaals aan de betreffende ambtenaren en aan de hele organisatie’.

Uit het verslag van zijn gesprek met de onderzoekster van Capra blijkt dat Van der Galiën er aanvankelijk anders over dacht. Hij was strijdbaar en zelfs van plan geweest om een jurist mee te nemen naar het gesprek.

Hij verklaarde bij Capra onder meer: ‘Ik vind dat ik als raadslid gewoon belemmerd ben in mijn controlerende taak. Het probleem is dat dat niet de eerste keer is dat dat gebeurd is in de gemeente Leeuwarden, dit was eigenlijk het zoveelste incident en daarom zitten wij er wat scherper in. Men schermt met een integriteitscode, maar die hebben wij nooit getekend. Dat is ook wel grappig. Hoe kun je iets overtreden terwijl je het niet getekend hebt? Dat vind ik ook wel frappant’.

‘Onze fractie ziet het op dit moment ook meer als een poging van de gemeente om af te leiden van waar het werkelijk om gaat in die zin dat ze iemand de zwarte piet toespelen zodat ze zelf niet de schuldige zijn. Die kant denken wij op. Ik denk dat dat nog even goed is om te benoemen’.

Selo Boxman heeft haar rug recht gehouden en zich niet door Buma laten intimideren, zo blijkt uit het onderzoek. Wat niet kan worden gezegd van Van der Galiën die om zijn eigen hachje te redden door het stof gaat en uiteindelijk excuses aanbiedt aan de burgemeester en de ambtenaren.

Het is bekend dat Buma en Van der Galiën vóór en tijdens het integriteitsonderzoek tegen Selo Boxman meermalen tele-

IN HET KORT

In oktober 2019 werd het raadslid Selo Boxman van de partij LIJST058 beschuldigd van het schenden van de integriteitsregels van de gemeenteraad van Leeuwarden. Boxman zou informatie hebben gedeeld met het Eindhovense ict-bedrijf Split Vision dat in conflict was geraakt met de gemeente Leeuwarden. De mailwisseling die door de raadsgriffier aan haar fractievoorzitter was verzonden stuurde zij namens haar fractie door aan het bedrijf.

LIJST058 wilde opheldering over het conflict en vroeg een reactie van Split Vision op de mail van de griffie. De partij was juist opgericht om dit soort zaken grondig te onderzoeken en om die reden was het een logische stap om verschillende partijen te raadplegen.

Hoewel het niet om een vertrouwelijke mail ging, werd de zaak hoog opgenomen, nadat de bewuste mail deel uitmaakte van de processtukken. De toenmalige gemeentesecretaris Reindert Hoek, de hoogste ambtenaar van de gemeente, vond dat burgemeester Buma in actie moest komen. De pas aangetreden burgemeester volgde zijn gemeentesecretaris en schakelde het advocatenbureau Capra in om de zaak te onderzoeken. Capra kwam niet tot een stevige aanklacht, anders dan dat Boxman op de lange tenen van een ambtenaar was gaan staan.

Maar het leed was toen al geschied. Een geschrokken en ontdeane Boxman zag haar eer en goede naam aangetast en raakte tot haar schrik bovendien de steun van haar fractie kwijt. Zij besloot daarom de Leeuwarden politiek te verlaten. Het geschil tussen de gemeente Leeuwarden en het Eindhovense bedrijf Split Vision is nog altijd niet ten einde.

fonisch contact hebben gehad en Whatsappberichten hebben uitgewisseld. Van der Galiën ontbrak in de vergadering van het presidium waarin het lot van Selo Boxman werd bezegeld en stemde mee met het voorstel van de burgemeester tot geheimhouding op het grootste deel van de bijlagen bij het onderzoeksrapport van Capra, inclusief zijn eigen verklaring en die van Selo Boxman.

Met zijn excuses aan de burgemeester lijkt het erop dat Van der Galiën zich op de een of andere manier door hem de mond heeft laten snoeren. LIJST058

heeft daarmee grotendeels zijn bestaansrecht als oppositiepartij verspeeld.

Het zou de gemeenteraad van Leeuwarden sieren wanneer volgens de democratische spelregels en op basis van een gedegen onafhankelijk onderzoek naar de handelwijze van alle betrokkenen, de integriteitskwestie rond Selo Boxman in alle openbaarheid wordt afgerond. Daarvoor heeft maar één raadslid een voorstel voor een dergelijk onderzoek te agenderen. Otto van der Galiën bijvoorbeeld, om iets recht te zetten.

Otto van der Galiën (LIJST058) Dit was eigenlijk het zoveelste incident en daarom zitten wij er wat scherper in

STEDENBOUWKUNDIG PLAN DE HEM

Door de redactie • Beeld Anton Feddema

De slag om de

Op 7 juli jl. vond in Leeuwarden de raadsvergadering plaats om het stedenbouwkundig plan De Hem vast te stellen, het omstreden plan om vierhonderd huizen te bouwen tegen een uniek vogelbroedgebied aan de Hounspolder. De vergadering die plaatsvond in het Provinciehuis was niet voor niets vervroegd naar vijf uur 's middags, er kwam nogal het nodige aan bod. Vanwege het coronavirus was het voor de vele belangstellenden niet mogelijk om het debat op de publieke tribune bij te wonen. Zij moesten genoeg nemen met een livestream waarvan het geluid van erbarmelijke kwaliteit was.

Een van de eerste sprekers was Jan Willem Tuininga van de FNP, die een ordevoorstel deed, ook namens de Partij voor de Dieren en Gemeentebelangen, om het plan niet in behandeling te nemen in verband met nieuwe gegevens waar hij nader over geïnformeerd wilde worden. In een brief ondertekend door de Molenstichting, Dorpsbelang Goutum, Vereniging Milieudefensie Leeuwarden en Klimaatcoalitie Fryslân werden de nodige vraagtekens gezet bij de informatie die het college aan de raad had verstrekt.

Volgens de brief had wethouder De Haan (PvdA) in de raad gesteld dat er 4,5 miljoen aan weidevogelcompensatie betaald was. Dit bedrag was echter volledig rijksgeld. Er werd dan ook opheldering gevraagd aan het college over wat de gemeente zélf aan de Provincie had betaald aan weidecompensatiegelden. Verder werd er volgens de brief door de wethouder beweerd dat er door het onbebouwd laten van De Hem een verlies zou optreden van 20 miljoen, terwijl er voor de aankoop van de grond nog geen acht miljoen betaald is. Er werd

dan ook gevraagd om het verschil van twaalf miljoen nader te specificeren.

HET ORDEVOORSTEL VAN TUINGA HAALDE HET NIET, ALLEEN DE INDIENERS WAREN VOOR. DAARNA VOLGDEN ER NOG DRIE MOTIES.

De eerste was van Gemeentebelangen. Hierin werd verzocht om het plan De Hem op te schorten en eerst andere planlocaties te realiseren. Verder om regelmatig een onderzoek naar de woningbehoefte te doen. En, mocht er toch bebouwing plaatsvinden, om dan wél de 300 metergrens te respecteren.

Alleen de Partij voor de Dieren en Gemeentebelangen waren voor, Tuininga was tegen omdat die helemaal geen bebouwing wenste, ook niet in de toekomst. De rest van de raad was tegen omdat ze tegen uitstel van woningbouw was.

De tweede motie van GroenLinks, mede ingediend door de coalitiepartijen (het Leeuwarder college bestaat uit PvdA, CDA, D66 en GroenLinks) plus de VVD en Christen Unie, had betrekking

op het beheer van de bufferzone tussen de nieuw te bouwen woningen en de Hounspolder en werd breed aangenomen.

In de derde motie van de PvdA, mede ingediend door de coalitiepartijen en de VVD, werd verzocht om te onderzoeken hoe de weidevogelgebieden op dit moment functioneren. Daarnaast om met de Provincie voorstellen voor verbetering van de weidevogelcompensatie uit te werken. Ook deze werd met ruime steun aangenomen.

Na deze stemmingen was het voor de tegenstanders van de bouw duidelijk wat het eindresultaat van de vergadering zou

zijn. Bebouwing zonder de 300 metergrens te respecteren en twee boterzachte moties van de coalitiepartijen die, geschrokken door alle ophef, met een doekje voor het bloeden komen waar we waarschijnlijk nooit meer iets van zullen vernemen.

Aan het eind van de bijeenkomst kwam wethouder De Haan aan het woord. Er was nog wat gesleuteld aan de bufferzone. Er kwam nog een tiental meters bij, bij lange na niet genoeg om ook maar in de buurt te komen van de 300 meter bufferzone. Wat de kritiek betrof op het feit dat de weidevogelcompensatie mislukt was, verwees de wethouder naar de Provincie, die hiervoor door

de gemeente betaald was. Wat de gemeente aan de Provincie had betaald was volgens De Haan moeilijk te achterhalen: 'Waarschijnlijk zijn hier geen bonnetjes meer van.' Werken de meeste gemeentes in Nederland met een geavanceerd boekingssysteem met een zoekfunctie waarbij je zo'n betaling meteen boven water hebt, in Leeuwarden wordt nog met bonnetjes gewerkt. Hoe gaat zo iets? De bode wordt op pad gestuurd met een envelop met geld en geeft die af aan de gedeputeerde die al in de deuropening van het Provinciehuis staat te wachten? Vervolgens krijgt hij daar een ontvangstbewijs voor die met een kroontjespen in het grootboek wordt bijgeschreven.

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

**Sierbestrating
Herman Split
Steenhandel**

Pallasweg 4 in Leeuwarden
Tel. 058-2893411
Mob. 06-11597041

KOM VRIJBLIJVEND KIJKEN

Hounspolder

WANNEER ER EEN LENING VERSTREKT WORDT AAN CAMBUUR VAN VEERTIEN MILJOEN WORDT DIT UITGEBREID IN DE RAAD BESPROKEN EN KRIJGT HET VOLOP AANDACHT IN DE MEDIA. ELKE LEEUWARDER HEEFT HIER WEL EEN MENING OVER GEVORMD. IN DIT GEVAL GAAT HET OM EEN BEDRAG VAN TWINTIG MILJOEN EN HIEROVER MAG NIETS NAAR BUITEN KOMEN. HET MOET DAN OOK NIET AL TE MOEILJK ZIJN OM MET EEN PAAR JURIDISCHE HANDGREPEN EEN GELEGENHEIDSARGUMENT TE BEDENKEN OM DE HELE GEMEENTELIJKE BEGROTING GEHEIM TE VERKLAREN.

Het vervelende met bonnetjes is echter dat ze de eigenschap hebben dat ze makkelijk zoek raken, zodat we waarschijnlijk nooit zullen weten wat de gemeente aan compensatiegeld aan de Provincie betaald heeft. Vervolgens liet de wethouder de drie ingediende moties de revue passeren. De moties van de coalitiepartijen kregen, hoe kon het anders, zijn volledige steun. De motie van Gemeentebelangen om de bouw voorlopig uit te stellen werd ontraden. De wethouder had hierbij ook nog een vraag aan de partijen die tegen het plan voor bebouwing waren: 'Hoe gaat u om met het prijskaartje? Daar heb ik weinig over gehoord. Het is een aanzienlijke afboeking die we dan moeten doen.' Wat het prijskaartje betrof, had Tuininga direct daarna een interessante vraag.

HET GEHEIM VAN DE GREX
In zijn vraag aan de wethouder gaf Tuininga aan dat hij tien dagen eerder met de wethouder had gebeld om inzage te krijgen in de grondexploitatie van De Hem, die als geheim te houden bijlage alleen inzichtelijk is voor raadsleden die dit bij de griffie in kunnen zien. De reden van zijn telefoontje was dat de wethouder

had verteld dat bij het onbebouwd laten van De Hem er een verlies zou zijn van twintig miljoen, terwijl onderzoek uit het kadaster door Liwwadders bleek dat er nog minder dan acht miljoen voor de grond betaald was. De wethouder had toegezegd dat hij ervoor zou zorgen dat het rapport bij de griffie zou liggen. Het rapport lag er nog steeds niet. De wethouder antwoordde hierop dat hij Tuininga toen had verteld dat er naast de acht miljoen

van de raadsvergadering aan de griffier verzocht om alsnog de stukken beschikbaar te stellen voor inzage door de raad.

De hele gang van zaken tijdens die avond en alles wat hieraan voorafging roept zoveel vragen op dat je er met gemak nog een hele raadsvergadering mee zou kunnen vullen. Om te beginnen het grexrapport waar Tuininga om had gevraagd en dat niet bij de griffie lag. De wethouder gaf

De hele gang van zaken roept zoveel vragen op

bijkomende kosten waren zoals rente en plankosten en dat het grexrapport inzichtelijk was voor raadsleden. Tuininga gaf hierop aan dat die bijkomende kosten nooit op een totaal van twintig miljoen uit konden komen en dat hij daarom ook het rapport in wilde zien. In zijn antwoord gaf De Haan aan dat hij een ander beeld had van het gesprek, en wat het verschil van die twaalf miljoen betrof, verwees hij naar de geheimhouding op de grondexploitatie, in ambtelijke termen de grex. Waarop de voorzitter

hier geen verklaring voor. Het is dan ook de taak van de raadsvoorzitter om te vragen waarom de wethouder de griffie hiervan niet op de hoogte gesteld had. Het grexrapport, hoewel vertrouwelijk, maakt wel degelijk onderdeel uit van de informatie waar raadsleden over horen te beschikken.

Als belangrijkste het prijskaartje: een verlies van twintig miljoen bij het onbebouwd laten van De Hem. De gemeente heeft nog geen acht miljoen betaald voor het verwerven van de grond. De

wethouder heeft het daarnaast nog over rente en ontwikkelkosten. Dat houdt met een paar ton wel op. Het noemen van de inspiratiedagen is echt een zwaktebod. Die vonden plaats in het informatiecentrum van de Zuidlanden, waar de bezoekers een kopje koffie konden krijgen met een plakje cake. Een echtpaar dat een zaaltje afhuurt voor haar 25-jarig huwelijksfeest is meer kwijt.

Hoe die twaalf miljoen verschil dan te verklaren? Is dat dan winst? Tot nu toe speelt de gemeente ongeveer quitte op alle buurtschappen die ze gerealiseerd heeft. Wanneer er winst gemaakt wordt, gaat het om minieme bedragen. Wat wel kan, is dat de gemeente verwacht een bedrag van twintig miljoen te incasseren wanneer ze de grond verkoopt aan een bouwer of projectontwikkelaar, als ze er zelf nog twaalf miljoen in moet steken in het bouwrijp maken van de grond.

Blijft onverlet dat het verlies nog steeds acht miljoen blijft

wanneer er niet gebouwd wordt. Als dat het geval is, is de raad verkeerd geïnformeerd en heeft mede op grond hiervan een beslissing genomen. Het raadsbesluit zou dan teruggedraaid moeten worden.

Gelukkig is de grex er nog. Het is allemaal geheim. Opening van zaken hoeft niet gegeven te worden. HET GEHEIM VAN DE GREX. Het lijkt wel de titel van een spannend jongensboek. Het grote geheim van de grex is dat er waarschijnlijk nauwelijks iets in staat wat de moeite van het geheimhouden waard is. Het belangrijkste geheim is al onthuld. De gemeente verwacht een verlies van twintig miljoen wanneer er niet gebouwd wordt en er is acht miljoen voor betaald.

Wat zal Tuininga tegenkomen in dit geheime document? Toch nog een onverwachte meevaller voor de gemeente van twaalf miljoen? Iets heel geheimzinnigs waar nog nooit iemand aan gedacht heeft? Of is de raad toch verkeerd geïnformeerd? Arme Jan Willem, hij mag er met niemand over praten.

Eric Hoekstra, verloren

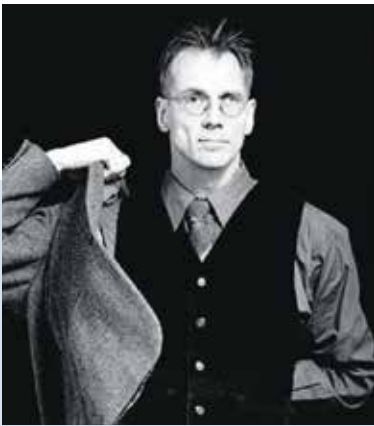
MIJN LAATSTE

Allereerst wil ik mijn excuses aanbieden aan iedereen die zich door mijn columns gekwetst heeft gevoeld. Als ik de liefde niet heb, ben ik maar schelle cymbaal.

D

arnaast is mij duidelijk geworden dat het prikkelende karakter van de column als genre zich slecht verdraagt met mijn identiteit als christen. Ik ben als wedergeboren christen ook nog maar 4 jaar oud. God heeft me pas op mijn 57ste opgevist uit het moderne heidendom. Dat ging als volgt.

Als genotzoeker kon ik bepaalde verslavingstrekjes maar moeilijk van me afschudden. Geen wonder: onze cultuur, zelfs een huisarts, moedigde mij hierin aan. Het antwoord op de zin van het leven zocht ik in de literatuur, bij Nietzsche, in de vrijgevochten elitaire Grieks-Romeinse cultuur, en tenslotte in de New Age (soort van hindoeïsme). Na een leuke maar toch weer mislukte relatie en na krankzinnige dating-avonturen werd ik onverwachts ziek, ik had regelmatig koorts en koude rillingen. Ik wist niet wat het was, antibiotica

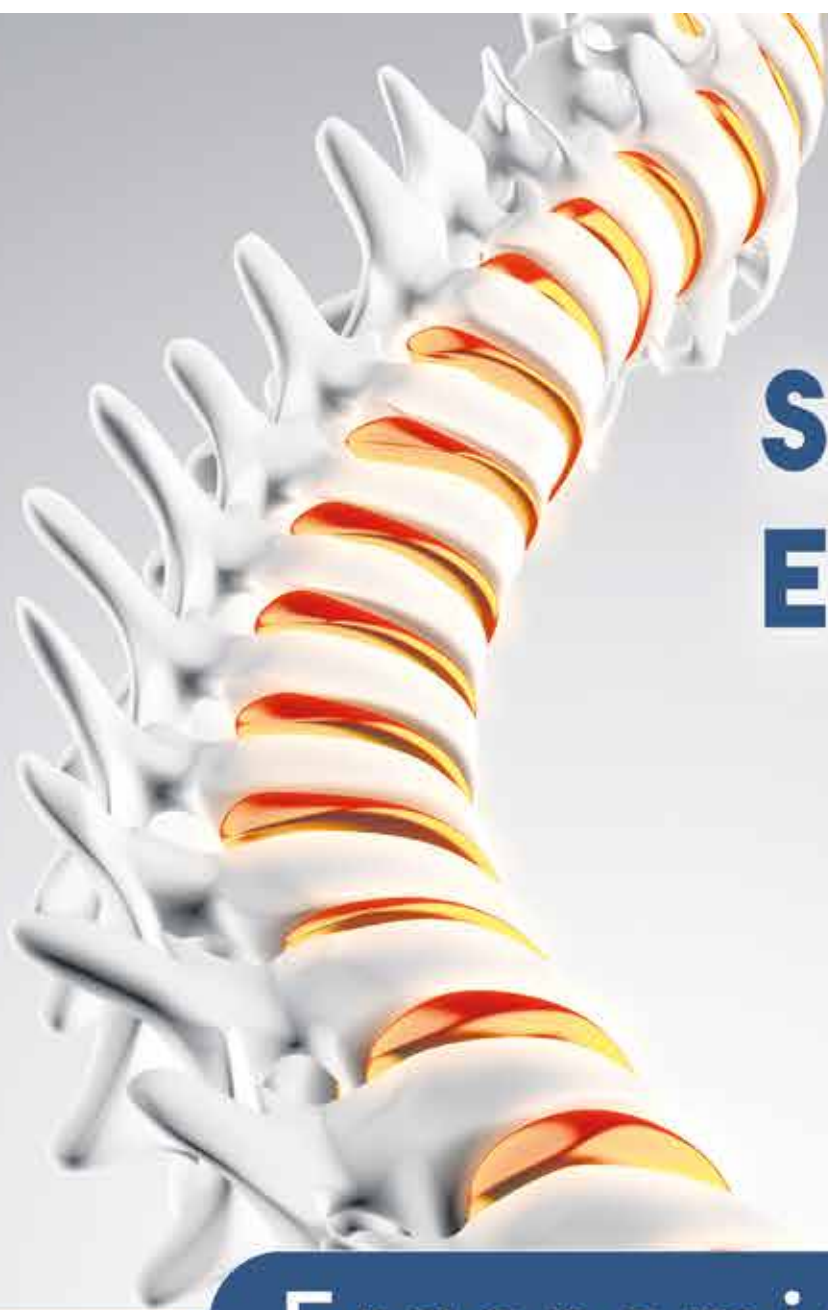

en gevonden te Leeuwarden

COLUMN

Tegelijkertijd dacht ik: 'Waarom, na zeven jaar stilstand, niet weer verder zoeken naar de zin van het leven? Laat ik eens naar een kerk gaan.' Toen ik anderhalve week later naar de doopsgezinde kerk ging, werden er liederen gezongen. Elke keer als het over het lijden van Jezus ging, rolden tranen, van vreugde, over mijn wangen. Ik begreep niet wat me gebeurde, zoiets was me nog nooit overkomen! Maar ik dacht: 'Hier moet ik mee verder.' Dus ik begon de Bijbel te lezen. Geleidelijk werd ik een bijbelgetrouwe christen, overtuigd van Gods waarheid in dat boek.

Toen ik mijn mystieke ervaring aan een zeer christelijke vrouw beschreef, pakte ze mijn hand, keek me doordringend aan en zei: 'Jezus heeft je aangeraakt.' Pas maanden later durfde ik dat te geloven en nog later ook te zeggen. Bij mijn doop nam ik de Here Jezus aan als mijn Heer en mijn Koning. Langzaam word ik uit mijn oude leven verlost, maar natuurlijk blijf ik fouten maken. Was mijn bekering een vrije keus? Nee, ik werd gekozen. Mogen jullie de liefde van de Here Jezus leren kennen.

SLAAP JIJ ERGONOMISCH?

Plan nu vrijblijvend
een afspraak!

www.equilli.com/wielinga

Ergonomiedagen

10 & 11 sept 2021

Tijdens de "ergonomiedagen" hebben wij **Vincent Verhaert, Dr. Ir. en oprichter van Equilli**, en **Alex Schonewille**, te gast bij **Wielinga Slapen in Leeuwarden**. Beiden zijn experts op vlak van ergonomisch slapen en kunnen je alles vertellen over de ergonomische matrassen van het Belgische merk Equilli.

Kom langs bij Wielinga Slapen en ontdek de ergonomisch aanpasbare matrassen van Equilli. Op basis van een Sleep Scan wordt bepaald welke ondersteuning je nodig hebt ter hoogte van schouder-, taille- en bekkenzone. Ergonomisch slapen hoeft niet duur te zijn. Je slaapt al ergonomisch vanaf 1395,-

UITVINDERS VAN NACHTRUST

wielingaslapen.

Wielinga Slapen
Zuiderplein 7
8911 AM Leeuwarden
T 058 - 21 26 398
M info@wielingatabbers.nl
di - vr: 10u - 18u
zo - ma: gesloten

Barbara Visser (VVD)

HEEFT GEEN BOODSCHAP AAN

Habtamu de Hoop (PvdA)

Geachte redactie,
De kamerleden Habtamu de Hoop (PvdA) en Kati Piri (PvdA) stelden vragen aan de staatssecretaris van Defensie, mevrouw Barbara Visser (VVD). Vragen over de overlast veroorzaakt door de F-35 van de Leeuwarder vliegbasis. De Hoop wordt in de PvdA-Fryslân beschouwd als een reddende engel. Goed dat hij de onrust in de provincie over de geluidsbelasting en andere milieu-effecten van het nieuwe gevechtsvliegtuig in de landelijke politiek aan de orde stelt.

De Hoop kan niet erg tevreden zijn over de antwoorden die Visser hem geeft. Die antwoorden houden in dat er nu eenmaal gevlogen moet worden. Marginaal kan er misschien iets worden gedaan door aanpassen van vliegprocedures tijdens start en landing. Dat is altijd het verplichte antwoord. En daarmee moet Fryslân het zo ongeveer doen. De vraag van de Hoop of niet het aantal decibels, maar de ervaring van de omwonenden centraal hoort te staan, krijgt een wel erg technocratisch antwoord.

De staatssecretaris schrijft:
'Het ministerie van Defensie bereidt zich voor op de overstap van Ke (Kosteneenheden) naar Lden (Level day every night) als geluidbeoordelingsmaatstaf voor de militaire luchthavens De Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) drong de laatste jaren aan op voortgang in de transitie van Ke naar Lden, omdat Lden geldt als de maat die een betrouwbaarder beeld geeft van de geluidhinder. Uitgangspunt is een gelijkwaardige overgang, waarbij de overgang geen nadelige consequenties heeft voor de militaire operaties, noch voor de omgeving.'

Dit technische koeterwaals is waarschijnlijk bedoeld om iedereen in slaap te sussen. Hoe kan het jaren duren voor deze wens van de commissie m.e.r. wordt gerealiseerd? Misschien toch vanwege de nadelige consequenties voor de militaire operaties? Rond de vliegbasis Leeuwarden en de F35 is het pappen en nathouden al jaren gaande. Het veelgeprezen meetnet verkeert nog steeds in een 'ontwikkelingsfase'. De voormalig ambtenaar van de gemeente – Bennen – zwaait hier de scepter. Met het voorspelbare twijfelachtige resultaat.

De Leeuwarder politiek zet zich bepaald niet schrap om een effectiever beleid te ontwikkelen. Wethouder de Haan (PvdA) hield in een recent debat in de gemeenteraad de boot af. De gemeente heeft een heel beperkte taak, zo herhaalde hij zijn gebrek aan inzet. En er ontbreken gegevens. Wie wat wil, kan veel doen. Maar De Haan wil niet. Dat zal Barbara Visser gesteund hebben in haar afhoudend antwoord aan de partijgenoten van De Haan, De Hoop en Piri. Een suggestie van raadslid Rijpma (CU) om de FUMO een eigen onderzoek te laten doen was voor De Haan al een brug te ver. De Haan (noch zijn voorgangers, waaronder wethouders Deinum en Diks) heeft ook nooit gevraagd naar bijvoorbeeld de wensen van de commissie m.e.r., die nu ineens in de antwoorden van Barbara Visser op tafel komen. Desbetreffende informatie bevond zich ook niet bij de stukken die door de wethouder voor het raadsdebat waren toegestuurd. In het laatste papieren nummer van Liwwadders stond een fraai verslag van dit 'debat'. Misschien is het mogelijk om dit artikel ook nog eens op de site te plaatsen? Dan komen de kiezers te weten wat de Leeuwarder politiek voorstelt. Het ingezonden stuk in de Leeuwarder

Courant van een redacteur in zijn eigen krant over de schandalige afscheidstocht van de F16's langs de Friese Elfsteden mag u ook nog wel eens in uw kolommen vermelden. Er gebeuren (soms) mooie dingen in die krant. Met als hoogtepunt de reportage van Robert Jan Speerstra. Wat vond redacteur Asing Walthaus daar eigenlijk van?

Tenslotte is het misschien een idee om te bekijken of het race-circuit Zandvoort (daar houden ze blijkbaar van lawaai) is om te bouwen tot oefenlocatie voor de luchtmacht. Ter ontlasting van Leeuwarden. De F35 zal Zandvoort nu van een 'vliegend eerbetoon' (is inmiddels afgelast) voorzien. De komst van de F35 naar Leeuwarden werd ook al gebracht als een 'belevingsvlucht'. De media – ook LC en Omrop Fryslân – stonken er met open ogen in. Terwijl ze de pr van Defensie genadeloos aan de kaak hadden moeten stellen.

Een allereerste eis is nu dat zinloos spektakel met de F35 wordt verboden. Al was het alleen maar om onnodige uitstoot van schadelijke gassen te beperken.

Habtamu de Hoop moet geen genoeg nemen met de bedroevende antwoorden van de staatssecretaris. Op de freulepartij zag hij er stralend uit. Kan hij wethouder De Haan niet in beweging krijgen? Samen naar den Haag, naar Barbara Visser. Lutz Jacobi (PvdA) wil ook wel mee. Zij stemde – toen nog kamerlid – tegen de komst van de JSF. Zij zal De Haan toch wel wat kunnen aansturen, als die zich niet helemaal vertrouwd voelt met deze materie?

W.g.
A. de Boer

Een allereerste eis is nu dat dat zinloos spektakel met de F35 wordt verboden (Vliegbasis bood volgens organisatoren Zandvoort-race zelf aan een rondje te komen vliegen)

DE RODE LOPER

boekenpassage

TIENTALLEN NIEUWE BOEKEN

- * De beste tv-interviews samengesteld door Sonja Barend
- * 100 ondernemerslessen, Annemarie van Gaal
- * Bridget Jones' Baby, Helen Fielding
- * Ed van Wijk, fotograaf van Den Haag
- * De lessen van mevrouw Lohmark, Judith Schalansky
- * 65 jaar Wegenwacht
- * Bladenmakers en makers van bladen, vijftig portretten
- * Voor de troon wordt men niet ongestraft geboren, Dorine Hermans en Daniela Hooghiemstra
- * De journalistieke loopbaan van Rimmer Mulder

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden?
Ze zijn veel geld waard!!

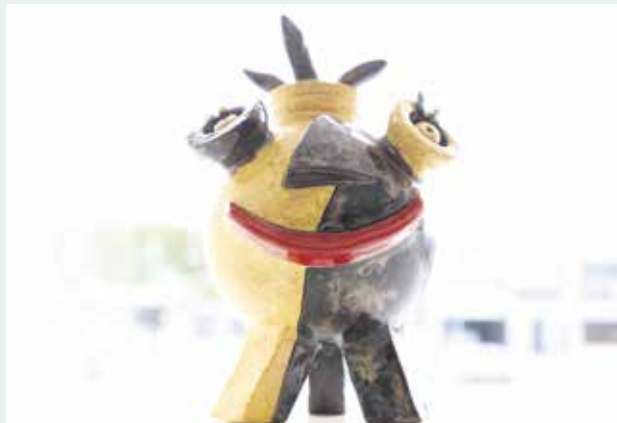
Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloopprijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GJ VAN ARK
JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91
www.gjvanarkjuwelier.nl
DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

Nancy Lala en Annelotte van der Naald zijn de drijvende krachten achter Kunstuitleen Friesland. Hun kunstuitleen voor particulieren en bedrijven is sinds kort gevestigd op een nieuwe locatie aan de Jupiterweg op bedrijventerrein De Hemrik. 'Een prachtige locatie met veel expositieruimte en een grote etalage waar veel werk te zien is.'

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

Komen de muren op je af?

De Leeuwarder Kunstuitleen is van dinsdag tot en met zaterdag van 12 uur tot 18 uur geopend. Diverse werken die uitgesteld staan zijn zeer geschikt om te geven als cadeau. Annelotte van der Naald: 'Ik ben gefascineerd door kunst. Hier is voor iedereen wat te vinden.' Nancy Lala: 'De drukke tijd komt er weer aan. We zijn bezig om ons daar op voor te bereiden. Een lekker bakje koffie staat hier voor de liefhebber klaar.'

Dan ga je

NAAR DE KUNSTUITLEEN!

De Leeuwarder kunstenaar Pieter Kooistra is de geestelijke vader van het uitleensysteem van kunst. Dat werd door hem in 1955 op primitieve wijze gestart in Amsterdam onder de naam kunstuitleen/artotheek. Via een abonnement kon men kunst aanschaffen, huren en ruilen. Een deel van het abonnement bestond uit een spaargedeelte waarmee kunst kon worden aangekocht. Die geschiedenis is nog altijd actueel. 'Aan het principe is niets veranderd', zegt Nancy Lala. 'We lenen nog altijd kunst uit en het spaarsysteem werkt ook nog altijd. We hebben zo'n 1500 enthousiaste abonnees.' In Leeuwarden was Rinse Rinsma de man die met zijn team de

kunstuitleen vleugels gaf. Nog altijd is hij als vrijwilliger bij Kunstuitleen Friesland betrokken.

Ook voor Kunstuitleen Friesland was de coronaperiode stevig. 'In het begin hadden we te maken met enkele opzeggingen. We moesten, net als andere zaken, een poosje dicht, maar gelukkig herstelt het zich weer. Er melden zich weer nieuwe abonnees.' Een geluk bij een ongeluk was dat Kunstuitleen Friesland verhuisd was van de relatief dure binnenstad naar een bedrijfslocatie aan de Poolsterweg. Nancy Lala: 'We hebben tijdig onze bakens verzet. Subsidies liepen af en het parkeren in de binnenstad is niet ge-

weldig. Bovendien straalde het gebouw van de Infirmerie waarin we zaten een zekere deftigheid uit. Sommigen dachten dat je entree moest betalen.'

Aan de Jupiterweg 6, de nieuwe locatie, staan de tientallen kunstvoorwerpen, van uiteenlopende formaten en materialen, overzichtelijk opgesteld. Het is een feest om er doorheen te lopen. De collectie wordt regelmatig aangevuld met werk van nieuwe exposanten. Op de website van Kunstuitleen Friesland staan de meeste van de 4000 werken afgebeeld. 'Dan kom je in aanraking met een echt kunstwerk, en dat is toch wel even iets anders dan je soms in de woonwinkels ziet hangen.

Dit is kunst met een verhaal en een ziel. Authentieker krijg je het niet.'

Rechterhand van Nancy Lala is Annelotte van der Naald. Zij zoekt de verbinding met jongere doelgroepen. 'Dat lukt steeds beter. Ik denk dat een nieuwe lichting kunstliefhebbers zich aangetrokken voelt tot wat meer uitdagende kunstwerken. Daar spelen we op in. We krijgen regelmatig stellen over de vloer die net zijn gaan samenwonen en die iets apart in huis willen halen.' Zelf bewondert ze het werk van Banksy, Roy Lichtenstein en Salvador Dali. 'Nee, die hebben we hier niet in huis', zegt het duo in koor. Lala heeft thuis diverse werken aan de wand.

'Dit is kunst met een verhaal en een ziel. Authentieker krijg je het niet.'

SCHOENHERSTELLER
ROB BLOM

Door Andries Veldman • Foto's: Simon van der Woude

'KOOPT NOU EENS GOEDE SCHOENEN'

'De coronacrisis heeft er hard ingehakt. Het wordt niet meer zoals het ooit is geweest.' Schoenreparateur Rob Blom van de Nieuwestad zet alle zeilen bij om er toch nog iets van te maken. Aan de hoopvolle geluiden van de regering hecht hij weinig waarde meer. 'Als je met je slippertjes thuis achter de computer zit, verslijt je geen schoenen meer.'

Er zijn geen feestjes meer en weinig bruiloften, constateert Blom (60) in zijn reparatieatelier. 'Den Haag roept van alles maar als het erop aankomt geven ze niet thuis.' Tijdens de moeizame coronaperiode heeft Blom zegge en schrijve 1200 euro als tegemoetkoming ontvangen. Die mogelijk ook nog moet worden terugbetaald. Tegen politici zou hij eigenlijk willen zeggen: word nooit ondernemer, want die houden niet van vage beloftes en mooi-weer-praat. 'Je kunt van alles beweren, maar als niemand de stad in gaat, dan ligt de handel plat.' Politici hebben volgens Blom nauwelijks een idee van wat er achter de opgepoetste gevels allemaal plaatsvindt. 'De omzet is 60 tot 70 procent lager. Ik heb mijn hele spaargeld erdoorheen gejaast. Pas in juni kreeg ik een beetje steun.'

De harde werkelijkheid is dat Blom er alles aan doet om zijn verlies zoveel mogelijk te beperken om in ieder geval de hypotheek te kunnen bekostigen. Stil zitten is er niet bij. 'Voorheen zat ik op de Wirdumerdijk, daar had ik Blokhak, een zaakje van 20 vierkante meter in het pand van Blokker. Omdat een eigen pand mij gunstig leek ben ik in 2005 met twee personeelsleden hiernaartoe verhuisd. Van die mede-

Begin jaren negentig waren er volgens Blom in ons land nog 2500 schoenherstellers actief. Dat aantal is inmiddels gedaald tot 600. 'In de afgelopen tijd sloten veertig ondernemers in deze branche hun deuren. In Utrecht is nog één opleiding met jaarlijks vier of vijf leerlingen.'

Mensen zouden veel kritischer moeten zijn op wat ze aanschaffen

werkers heb ik al snel afscheid moeten nemen, want een belangrijk deel van mijn vaste klanten verhuisde niet mee. Gelukkig heb ik in de loop der tijd een nieuwe klantenkring opgebouwd die vakmanschap waardeert en mij hun klus gunnen.'

Naast het repareren heeft Rob Blom zich bekwaamd in het verven van nieuwe en gebruikte (Italiaanse) schoenen die hij voor concurrerende prijzen van de hand doet.

'Met een prachtige soort leerverf verf ik de schoenen in gewenste kleuren. Daarnaast maak ik damestassen van eerste klas materialen.' Tenslotte heeft iedereen de mond vol van duurzaamheid, dat betekent volgens de rasondernemer: goeie spullen verkopen die lang meegaan en die gerepareerd kunnen worden.

Mensen zouden veel kritischer moeten zijn op wat ze aanschaffen, vindt Blom.

'Als je schoenen ziet staan voor 17,95 euro, zoals bij Van Haren, wat koop je dan? Wil je op zulke goedkope plastic schoenen lopen? Mijn zuster uit Veendam komt als ze mij bezoekt steevast met een paar schoenen aanzetten. Of ik die even wil repareren. En iedere keer moet ik ze vertellen: koop nou eens wat goeds in plaats van die plastic troep. Want je kent het gezegde: goedkoop is meestal duurkoop.' Het is tegen dovemansoren gezegd.

CONTAINER HUREN VOOR UW AFVAL?

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

**STADSBLAD LIWWADDERS
OOK VERKRIJGBAAR BIJ:**

* SINT ANNAPAROCHIE: ALBERT HEIJN EN KRINGLOOP NOCHRIS * BERLIKUM: POIESZ * FRANEKER: POIESZ, ALBERT HEIJN * HALLUM: SPAR * MENALDUM: ROB'S TUINCENTRUM EN KRINGLOOP NOCHRIS * BURGUM: PLUS MARKT, POIESZ, JUMBO EN BOEKHANDEL * VEENWOUDEN: PLUSMARKT * DE WESTEREN: POIESZ

FRISO DOUWSTRA (CDA) EN HEIN DE HAAN (PVDA) MOETEN ZICH ZORGEN MAKEN OVER POLITIEKE

Door een bezorgd CDA-lid

Niet alleen CDA-lijsttrekker en wethouder Friso Douwstra, maar ook zeker PvdA'er Hein de Haan moeten zich ernstig zorgen maken over de politieke toekomst van hun partijen en daarmee ook over hun eigen toekomst nu de raadsverkiezingen van 16 maart 2022 in aantocht zijn.

Het rommelt behoorlijk in het CDA en al veel langer in de PvdA. In andere partijen is het ook niet om naar huis te schrijven. Zo rekent de VVD zich rijk met een man als minister-president Mark Rutte, maar wat is de VVD verder dan alleen maar Rutte? De premier kan er wat van, weet zich op cruciale momenten niets te herinneren, ('daar heb ik geen actieve herinnering aan') en lijkt steeds de dans te ontspringen, ogenschijnlijk bij gebrek aan alternatieven. D66 begon zo moedig met lijsttrekker Sigrid Kaag aan een inspirerende nieuwe bestuurscultuur, maar moest daarna al een paar keer in het stof bijten, ook zij komt niet om Rutte heen. En toen bleek dat Kaag behoorlijk invloed uitgeoefend had op de VPRO-documentaire die over haarzelf ging, werd het pijnlijkelijk duidelijk dat ze oude methoden toepaste in zogenaamd nieuwe wijnzakken. Haar imago van de vernieuwer van de bestuurscultuur lag in diggelen.

En laten we eens de naam Pieter Omtzigt vallen, dan wordt iedereen ineens onrustig. Waarom is dat? Wat je ook van dit CDA-Kamerlid mag denken, hij weet al jaren consequent de vinger op de wel erg zere plek te leggen. Of het nu om het dossier Turkije gaat, de moord op een journaliste op Malta, maar vooral de toeslagenaffaire van de kinderbijslag, iedereen siddert voor Pieter: waar komt hij nu weer mee? En als Mark Rutte in een gesprek met de

informatie opert dat Omtzigt misschien wel eens weggepromoveerd moet worden, ('Omtzigt exit') dan weet hij weer niet dat hij dat gesuggereerd heeft. Omtzigt werd de nummer 2 op de lijst van het CDA bij de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021. Na een verwarrende stemprocedure onder de leden van het CDA, won minister Hugo de Jonge op het nippertje van Omtzigt. De man met de fraaie schoenen zou de CDA-kar trekken. Maar corona haalde daar een streep door. Hugo de Jonge heeft zijn volle aandacht nodig bij de coronabestrijding en doet dat met verve. Alle ministers om hem heen kregen een burn-out, maar de Jonge vocht en vecht door! Maar dat ene gevecht verloor hij, want veel CDA-prominenten lustten hem niet en zaagden continu aan de poten van zijn stoel. Prominente CDA'ers uit het bedrijfsleven zagen deze man niet zitten; deze Rotterdamse onderwijzer en domineeszoon voldeed niet aan hun verwachtingen. Dat hij in Rotterdam een succesvol wethouder havenzaken geweest was, deed er kennelijk niet meer toe. Een paar sterke figuren uit het bedrijfsleven die het CDA sponsorden, haakten af. De verkiezingskas van het CDA zag de bodem! Wat nu? Een paleisrevolutie binnen het CDA vond plaats, een enorme druk werd op Hugo uitgeoefend, hij trad af als lijsttrekker, omdat hij alle aandacht aan corona moest besteden en vervolgens stond de volgende lijsttrekker al in de coulissen en werd deze naar voren gehaald, nee, niet nummer 2, Omtzigt, maar iemand die helemaal niet op de lijst stond, Wopke Hoekstra, de minister

van financiën. Prompt raakte de verkiezingskas weer vol. Als dit geen coup genoemd kon worden, wat is dan nog wel een coup? De CDA-achterban liet het allemaal gedwee toe. Hoekstra bedacht een slimme slagzin: 'Nu doorpakken!' Maar wat en hoe en welke prioriteiten, dat vertelde hij er niet bij. Ja, even een scheve schaats rijden op Thialf, dat trok natuurlijk alle aandacht, maar geen kiezers.

Omtzigt als nummer 2, werd overal buiten gehouden en raakte in de ziek thuis met een burn out. Hij bleek ondanks alles een stemmentrekker. Goed voor wel 4 zetels. De uitslag van de verkiezingen was voor het CDA desastreus. Dus weer werd er een onderzoekscommissie benoemd die de gang van zaken moest

een grote partij. Hij heeft kennelijk absoluut niet in gaten dat hij slechts een loopjongen is van de VVD, die dat ook duidelijk zegt. Binnen de VVD lachen ze zich natuurlijk een krik, zo gedwee het CDA hun VVD-leider Rutte volgt.

Intussen verlaten velen het CDA. Op straat komen we hen tegen, CDA-kiezers hebben een afkeer wat van er in Den Haag in hun partij gaande is. Vooral steekt het hen dat er een paar grote sponsors geld hebben overgemaakt en waarbij enkele wensen van 'die grote jongens' via Hoekstra in het partijprogramma beland zijn.

Wat ons verbaast, is dat we CDA-Friesland, of ook CDA-Leeuwarden, er niet over horen

Wat ons verbaast, is dat we CDA-Friesland, of ook CDA-Leeuwarden, er niet over horen

evalueren, onder leiding van de burgemeester van Alphen ad Rijn, Liesbeth Spies. De commissie Spies kwam uiteindelijk met een treurig rapport, waar kool en geit werden gespaard en vooral Hoekstra uit de wind werd gehouden, die nog wel een zeer slechte campagne had gevoerd en in debatten steeds de verliezer was. Het CDA had geen profiel en had geen punten waarop ze kon scoren. Hun rol leek uitgespeeld, maar toch ook weer niet, zo lijkt het wel, want ze zitten met hun vijftien zetels toch weer om de formatietafel en Hoekstra doet alsof hij een grote jongen is van

klinken tegen dit soort praktijken? Door te zwijgen wordt het allemaal goedgekeurd onder de noemer van: hoe stiller hoe beter. Waar is men bang voor? Kom op CDA'ers in Friesland, denk je dan, er waren tijden dat het CDA in deze provincie vaak een afwijkend geluid liet horen wat zijn effect in Den Haag niet miste. En juist dat zou Friso Douwstra ongerust moeten maken. Hij en zijn medekandidaten moeten straks met een goed programma en met een goed geoliede verkiezingscampagne de boer op, maar als hem straks steeds door kiezers het handelen van het Haagse CDA

voor de voeten wordt geworpen, heeft hij dan een antwoord? Juist Douwstra verdient beter, want het CDA heeft in hem een wethouder die veel mensen bereikt en aanspreekt, alleen verdient hij een betere partij!

Hoe zit dat met de PvdA? Plotse-ling horen we uit Den Haag dat er samengewerkt kan worden met GroenLinks! Dat zou al langer in de boezem van PvdA en GroenLinks leven. Samen zijn ze goed voor 17 zetels. Dit zou de kabinetsformatie vergemakkelijken en in ieder geval bespoedigen. Ook deze twee partijen dansen al naar de pijpen van de VVD, want die wil absoluut niet met nog een linkse partij in een kabinet. D66 en PvdA, dat is de grens voor de VVD. Dus wordt het trucje bedacht, dat PvdA en GroenLinks als één groep verder gaan. Er treedt al steeds vaker één woordvoerder op namens de beide fracties, zo luidt het argument. Dat is erg opvallend. Wist PvdA en GroenLinks Leeuwarden, wist Friesland hiervan? Verkeren beide partijen hier ook al in het stadium van samenwerking? Hein de Haan met Groen Links samen in één fractie? GroenLinks straks onder de hoede van de grote PvdA? Ook Hein de Haan zal straks in de campagne veel moeten uitleggen, want landelijk PvdA heeft al lang geen profiel meer en het enige profiel is nu dat ze samenwerken met GroenLinks. Nee, het mag geen fusie worden genoemd, dus is het nog vrijblijvend. Het CDA zou nu helemaal moeten uitkijken of ze in zo'n coalitie willen, ze spelen dan geen enkele rol meer. Het kenmerk van links is, dat als ze gaan samenwerken, er altijd ruzie ontstaat. Dus wie houdt straks wie in de houdgreep?

Friso Douwstra en Hein de Haan zijn niet te benijden, want juist zij moeten aan de kiezers hier uitleggen wat er voor kronkelingen in Den Haag worden toegepast om Rutte in het zadel te helpen.

*Tuinaanleg
Tuinonderhoud
Tuinontwerp*

**KOLTHOF
HOVENIERS**

JOHANNES KOLTHOF
06-11152008
WWW.KOLTHOFHOVENIERS.NL

*voor al uw
tuinwensen!*

BELUISTER DE NIEUWE PODCASTS OP LIWWADDERS.NL

MET JAN HIEMSTRA VAN HET MARKETINGBEDRIJF LOCALINK PRATEN WE OVER ONDERNEMEN EN TAL VAN ANDERE ZAKEN. LOCALINK INTRODUCEERDE HET BEROEMDE STIEGL BIER IN NEDERLAND. HET WERD EEN AVONTUUR MET NOG ALTIJD EEN ONZEKERE AFLOOP. JAN HIEMSTRA EN ZIJN ZAKENPARTNER SEM HOLTkamp ORGANISEERDEN OOK EEN FRAAIE ONDERNEMERSBEURS IN CRYSTALIC. OOK HIERAAN KLEEFDEN HAKEN EN OGEN.

MET FRANK ZIJLSTRA VAN INTERNETBEDRIJF BÉYONIT PRATEN WE OVER DE NOG ALTIJD NIET BENUTTE MOGELIJKHEDEN VOOR ONDERNEMERS VAN HET INTERNET. BÉYONIT ZETTE DE BEZORGDIENT 058BEZORG.D.NL EN 058.NL IN DE MARKT. HIJ ZOU WILLEN DAT ER EEN VIRTUELE MUUR OM LEEUWARDEN ZOU WORDEN GEBOUWD OM DE UITGAVEN

BINNEN DE GEMEENTE TE HOUDEN. LUISTER NAAR ZIJN PLANNEN VIA DE PODCAST.

BELUISTER DE PODCAST MET RUTGER BOELSMA

- 5000 TOT 7000 FRIESE MKB-BEDRIJVEN VERDWIJNEN
- DE ROL VAN DE BANKEN IS NOG STEEDS TROEBEL
- NOM MOET AFDALEN NAAR HET MKB
- FRIESLAND VERLIEST PARELTJES VAN BEDRIJVEN
- ONDERWIJS MIST LES IN HARDHEID VAN HET ONDERNEMEN

BELUISTER DE PODCAST MET MARK LETTINGA

- IK GEBRUIKTE, LOOG EN BEDROOG
- OVERHEDEN WETEN NIET WAT ZE MOETEN DOEN

BINNENKORT: HET HORECALEVEN VAN IDO EN DAX SIDERIUS

EDDY & HENNY:

Wat salle jou met die kranten?

(gesprek bij supermarkt Poiesz in Franeker)

EDDY 'Wat salle jou met die kranten?, seg ik. Seit die vent: die gooi ik weg. Die wil ik hier niet hewwe te leggen.'

EDDY 'Hij had nyt in 'e gaten wie hij foor sich had.'

HENNY 'Ik sei: Ik sal ut toch nyt beleve dat jou ut leesplezier fan jouw klanten vergalle deur de Liwwadders hier gien plak te geven.'

EDDY 'Se was nog rustig. Hast um sien mutten.'

DOE MEE, DONEER!
WWW.LIWWADDERS.NL

NIEUW GEOPEND IN LEEUWARDEN!

Haagens Lunchroom

Wie zijn wij

In Dokkum zijn we al meer dan veertig jaar een begrip en vanaf juli 2020 openen we onze tweede vestiging in Leeuwarden aan de Tesselschadestraat 35a (onderin het Roemerhuys).

Wij houden van kwaliteit, gezelligheid en echt lekkere huisgemaakte broodjes, salades, pokebowls, burgers en plates. Maak kennis met onze uitgebreide menukaart waarbij we vooral werken met lokale verse producten zoals kaas van de kaasboer en vlees van de slager.

Onze trots is het **broodje gezond**. Een royaal belegd broodje overgoten met onze huisgemaakte saus van geheim recept. Pas op; eenmaal geproefd en je wilt nooit meer anders.

WELKOM BIJ HAAGENS LUNCHROOM

HAAGENS LUNCHROOM | TESSELSCHADESTRAAT 35A | 8913HA | LEEUWARDEN
WWW.HAAGENS.NL | INFO@HAAGENS.NL | 058-7410007 | PARKEREN NAAST DE DEUR

HouthandelNoord

Dé specialist in geïmpregneerde houtproducten

Hellingstrjitte 2
9269 PV

Feanwâlden

E-mail: info@houthandelnoord.nl

GROOT ASSORTIMENT TUIN- EN BOUWHOUT UIT VOORRAAD LEVERBAAR

www.houthandelnoord.nl

- * DOUGLAS HOUT
- * STEIGERHOUT
- * TUINHOUT
- * SCHUTTINGEN

- * ZWART HOUT
- * VERANDA'S
- * GEVELBEKLEDING
- * BETONPOEREN

OPEN DAGEN
25 + 26 SEPTEMBER

URSUS

wordt nu lid en sport de rest van het jaar gratis! *

**VANAF NU KAN JE TRAINEN
OP 2 LOCATIES VAN URSUS**

KOM LANGS TIJDENS ONZE OPEN DAGEN EN PROBEER EEN VAN DE LESSEN OP ONS ROOSTER
SPORTCENTRUM URSUS, LEEUWERIKSTRAAT 119 (058-2152959)
OF URSUS 24/7, SOLDATENDIJKJE 6 (058-7850463)
WWW.SPORTCENTRUMURSUS.NL

*vraag naar de voorwaarden.

Bekijk de units op onze website en reserveer direct:

www.storagespot.nl

- ✓ Goedkope opslag
- ✓ Gratis leenaanhanger
- ✓ Overdekt laden/lossen
- ✓ Voor bedrijf & particulier
- ✓ 24/7 open voor klanten
- ✓ Flexibel te huur
- ✓ Camera beveiliging
- ✓ Schoon & droog
- ✓ Archief, inboedel, voorraad en goederen opslag

Poolsterweg 1C Leeuwarden | info@storagespot.nl | 06 4555 4888